

Szenvedélyünk a piackutatás

GSZT kutatás - A felsőoktatási intézmények és a gazdasági szereplők igényei és elvárásai témában

- A felsőoktatási intézményekkel végzett mélyinterjúk riportja -

A kutatás célja, módszertana	3
Összefoglaló	6
Részletes eredmények	17
A felsőoktatás és a munkaerőpiac kereslet kínálat egyensúlya	17
Visszajelzések a felsőoktatási intézmények felé, nehézségek	25
Különböző képzési fajták	37
A felsőoktatási intézmények és az üzleti szféra együttműködése	40
A BKIK szerepe, lehetséges bekapcsolódási pontok	50

A kutatás módszere

Kutatás célja

- Egyrészt a gazdasági vállalkozások és felsőoktatási intézmények kapcsolatának vizsgálata, javítása, mindkét fél igényeinek és elképzeléseinek felméréseivel.
- Másrészt annak feltérképezése, mik lehetnek a BKIK potenciális belépési pontjai a felsőoktatás és a gazdasági szereplők elvárásainak közelítésében.

Kutatás módszertana

- A téma átfogó megismerése érdekében több fázisú kutatás került lebonyolításra
- kvalitatív mélyinterjúk +
 - kvantitatív, nagy elemszámú megkérdezés.

Célcsoport és mintanagyság

A kutatásba a témában kompetens cégvezetők, HR vezetők, gazdasági vezetők és egyetemeken vezetői kerültek bevonásra.

1. Kvalitatív,
mélyinterjúk kutatás
felsőoktatási
intézmények felelős
személyeivel

N=11
személyes mélyinterjú

2. Kvalitatív,
mélyinterjúk kutatás
cégek vezetőivel

N=8
személyes mélyinterjú

3. Kvantitatív,
nagy elemszámú
kutatás KKV
szektorban

N=400 fős
telefonos megkérdezés

**Ezen riport a 11 felsőoktatási intézmény felelős
személyeivel folytatott
mélyinterjúk eredményeit foglalja össze**

A kutatásba bevont felsőoktatási intézmények

Eötvös Loránd
Tudományegyetem

BUDAPESTI
CORVINUS
EGYETEM

Óbudai
Egyetem

**MILTON
FRIEDMAN**
EGYETEM

Összefoglaló

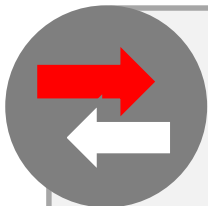
MAKRO, GLOBÁLIS SZINTEN LEKÖVETŐ JELLEGŰ

- Az ipar igénye sokkal gyorsabban változik, mint amilyen tempóban erre az oktatás reagálni tud.
- Az oktatás kevésbé flexibilis, nagyon komolyak a szabályozó keretei, melyeket nem lehet átlépni.
- ⇒ **A trendelemzésekre nagyobb figyelmet kellene fordítani, melyekből a képzési igények is levezethetők, hogy a felsőoktatás előremutató legyen.**

MIKRO, INTÉZMÉNYI SZINTEN GYORSAN REAGÁLNAK A PIACI IGÉNYEKRE

- Van rugalmasság a rendszerben, mert minden egyes tantervi háló bizonyos százalékban módosítható.
- ⇒ **A legalapvetőbb megoldás a specializáció.**
- ⇒ **Továbbá olyan képzések, melyek nem tartoznak a felsőoktatási törvény hatálya alá.**
- ⇒ **Felnőttképzési programok, melyek akkreditálása sokkal gyorsabb.**

ELLENÉRDEKELTSÉG

A felsőoktatás hosszú távban kell, hogy gondolkodjon, az erejét az adja, hogy tudományra épül, átgondolt, nem kapkod, olyan tudást kell nyújtania, amelyek olyan képességekkel ruházzák fel a végzetteket, amivel később bárhol megállják a helyüket a munkaerőpiacon.

Míg a piaci igények ennek radikálisan ellentmondanak.

- ⇒ **Elemző, tervszerű, előremutató stratégiai gondolkodás ösztönzése, megtanítása a gazdasági szereplők számára.**

TÖBBRE LENNE SZÜKSÉG

Kivétel nélkül minden interjúalany úgy nyilatkozott, hogy kevés ma Magyarországon a diplomás. Ezt statisztikai adatokkal és egyéb érvekkel is alátámasztották:

- Magyarország lemaradásban van.
 - A felsőoktatási intézmények nagyságrendileg nem tudnak annyi diplomást kitermelni, mint amennyire szükség lenne az üzleti szférában.
 - Felgyorsult a technológiai fejlődés, gyorsan elavulnak az ismeretek, az embereknek folyamatosan, élethosszig képezniük kell magukat.
 - A diploma komplex rálátási-, probléma megoldási képességeket is ad, amire ebben a gyorsan fejlődő piaci szférában szükség van.
 - A fejlett országokban a diplomások biztosítják a fejlődés a háttérét.
 - Növelik a társadalmi műveltségi szintet.
 - Körükben lényegesen alacsonyabb a munkanélküliek száma.
 - Gyorsan el tudnak helyezkedni a munkaerőpiacon.
- ⇒ **A diplomás képzéssel szembeni mesterséges gátak szabása nem oldja meg a szakmunkát végzők hiányának kérdését.**

CIKLIKUS AZ IGÉNY, JELENLEG ELŐTÉR BEN A „SOFT-SKILL”-EK

A masszív szakmai tudás elengedhetetlen, de jelenleg a soft-skill kompetenciákon van a hangsúly

- kommunikáció, tárgyalás, érveléstechnika, prezentáció
- elemző készség
- kreativitás
- mobilizálhatóság
- csapatban való munkavégzés képessége
- nyelvtudás / szakmai nyelv

⇒ **Egyik fontos bekapcsolódási lehetőség az üzleti szféra részéről felmerülő kompetenciaigények monitorozása és visszacsatolása a felsőoktatási intézmények felé.**

FOLYAMATOSAN, SZÁMOS FORMÁBAN KAPNAK VISSZAJELZÉST

- A kötelező Diplomás Pályakövetési Rendszeren kívül több fajta saját megoldás is működik:
- Vállalati kapcsolattartóktól kapnak visszajelzést.
- Karrier követő irodát működtetnek.
- Strukturált kérdőívek segítségével végeznek felmérést a hallgatók körében, az oktatói munkával, a tantárgyakkal és az intézménnyel kapcsolatban.
- Projektekhez kötődő applikációs felületet hoztak létre, ahol a hallgatók visszajelzéseket adhatnak.

SZAKMAI KOMPETENCIÁKBAN POZITÍVAK, A SOFT SKILLEK MÉG FEJLESZTHETŐK

- Többnyire elégedettek a hallgatókkal, a szakmai felkészültségüket, tudásukat magasra értékelik.
- ☞ Kritikusabb területek ugyanakkor a soft-szettek
 - ☞ a nyelvtudás kérdése, különösen a szakmai nyelv
 - ☞ a szociális jellegű kompetenciákkal azonban vannak problémák, a kommunikáció, prezentáció, csapatmunka, érvelés, bemutatkozás, üzleti levél megírása stb. területét érik kritikák.
- A felsőoktatási intézmények úgy érzik, hogy a munkaerőpiac sohasem lesz tökéletesen elégedett azzal, amit az intézmények kibocsájtanak, de céljuk, hogy a munkáltatók elvárásai és az intézmények által kibocsájtott hallgatók képességei közötti különbség folyamatosan csökkenjen.
 - ⇒ **A kompetencia igények ágazonkénti feltárása és visszacsatolása az intézmények felé releváns terület lehet a BKIK számára.**

NYELVTUDÁS

- Komoly az elvárás az üzleti szféra részéről a nyelvtudás tekintetében
- Javulóak tendenciák, de a szaknyelvre nagyobb hangsúlyt kell fektetni
- Az oktatók szakmai nyelvtudását is fejleszteni kell
- Az uniós politikában a harmadik idegen nyelv is szerepel, Magyarország egy középfokú idegen nyelvnél tart

INFORMATIKAI, DIGITÁLIS TUDÁS

- Szintén magas az elvárás az üzleti szféra részéről az informatikai ismeret, a digitális tudás tekintetében
- Az informatikai tudást ennek a generációnak is tanulnia kell
- Ezen a területen még nincsenek elég erős pozícióban az intézmények
- Törekcszenek lépést tartani az informatikai tudás fejlesztése területén
- Az üzleti életben használt szoftverek oktatásának a finanszírozási problémák gátat szabnak

SZOCIÁLIS KOMPETENCIÁK / SZEMÉLYISÉGFORMÁLÁS

- Nagyon fontos és egyre növekvő a szerepe
- Komoly programokat, tréningeket, tantárgyakat - MyBRAND építés, Értelmiség képző modul, Felsőoktatási és viselkedési ismeretek tantárgy, Életmód tréning - dolgoztak ki arra, hogy a hallgatókat segítsék, fejlesszék ezen a területen.
- Az oktatók személyiségfejlesztésére is igyekeznek figyelmet fordítani

NAGY HANGSÚLYT FEKTETNEK A GYAKORLATI KÉPZÉSRE AZ INTÉZMÉNYEK DE MÉG MINDIG NEM ELÉG

- A gyakorlati tudás kritikus pontja a végzettekkel szembeni követelményeknek.
- Az intézmények úgy érzik, ebben minden eszközt igyekeznek megragadni, az alkalmazott tudományok egyetemei eleve abban látják az erősségüket, hogy intézményeikben gyakorlatorientált képzés folyik, míg a tudományegyetemek a kutatólaborokban éles projekteket folytatnak.
- Mégis érzékelhető, hogy nem teljes mértékben felelnek meg az üzleti szféra igényeinek.
- Ennek azonban a gazdasági szereplők részéről is vannak akadályai:
 - ☞ A magyar kis- és középvállalkozások nem szívesen fogadnak gyakornokokat, illetve nem szívesen kapcsolódnak be a duális képzésbe sem.
 - ⇒ a KKV-k mérete nem teszi őket erre alkalmassá, hiszen jelentős hányaduk 1-2 fős vállalkozás, nem tud tömegesen helyet biztosítani és ellenőrzött körülmények között oktatni,
 - ⇒ a munkavállalóval járó költségterhek magasak
 - ⇒ az ezzel járó adminisztrációs munka sem vonzó
 - ⇒ a cégek leterheltsége egyre nagyobb
 - ⇒ nem ismerik a képzés fajtákból kikerülő végzettek képességeit
 - ☞ A forráshiány is akadály a gyakorlati képzésnek.
 - ⇒ **Nagyon fontos bekapcsolódási lehetőség a képzésekről való tájékoztatás és a potenciális képzőhelyek közvetítése az intézmények felé.**

LEVELEZŐ KÉPZÉS

- ✓ Népszerű, nagy a kereslet és ezt az intézmények nagy része nyújtja is.
- ✓ Pozitívak a tapasztalatok: a hallgatók motiváltak, a diploma súlya is ugyanolyan, mint a nappali tagozatosoké.
- ✓ Az ilyen hallgatók visszajelzést tudnak adni az oktatóknak a tananyag minőségéről.

ESTI KÉPZÉS

- ☞ Kevésbé népszerű, kevés intézmény nyújtja.
- ☞ Mind a tanárnak, mind a hallgatónak, mind a munkaadói oldalnak komoly kihívás.

E-LEARNING

- ✓ Nagy jövőt jósolnak neki, de még csak elemeit alkalmazzák, támogató rendszerként
 - ✓ Blended learning, azaz az e-learning és frontális oktatás keverése
 - ✓ E-learning elemek használata
 - ✓ Skype for business becsatlakozás
 - ✓ Mobil learning
 - ✓ Web oldalon elérhető előadások
 - ✓ Akár valós időben követhető előadások
- ☞ Gátjai
 - ☞ A képzés face-to-face formáját fontosnak tartják
 - ☞ Nem lehet minden szakmát távoktatással elsajátítani
 - ☞ A fiatalok ilyen formában való tanulási képességében és elszántságában nem igazán bíznak
 - ☞ Kidolgozása, és működtetése nagy horderejű feladat
 - ☞ Komoly jogi szabályozási feltételei vannak
 - ☞ Anyagi vonzatai sem csekélyek, hiszen színvonalasnak kell lennie
 - ☞ Vannak már innovatív megoldások - virtuális osztályterem -, de Magyarország még nem itt tart.

A FELSŐOKTATÁS SAROKKÖVE AZ OKTATÁS-GAZDASÁG KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS, A SZAKEMBERKÉPZÉSBEN, ILLETVE A KUTATÁS-FEJLESZTÉS TERÜLETÉN IS.

- számtalan formában és sok céggel működnek együtt az intézmények,
 - tanszék finanszírozás
 - komplett mesterszak létrehozása ipari támogatással
 - kutató-labor, projekt-labor működtetése
 - külső tanszék létrehozása
 - kooperatív képzés
 - duális képzés
 - szakemberek bevonása az oktatásba
 - a felsőoktatási intézmény tanácsadóként működik egy vállalatnál
 - anyagi támogatás, ösztöndíj
 - eszköztámogatások, ipari robotok
 - állásbörzék, melyek szerepe csökken, mert virtuális térben zajlik a fejedészet

 - az összes ipari kapcsolat kiépítése nagyon hosszú folyamat és nehézségekkel is jár
 - szakmai, emberi erőforrást kell allokálni
 - a nagyobb intézmények bejáratott módon modellekkel dolgoznak, de a kapcsolatok kialakítása nem minden intézménynél zökkenőmentes
- ⇒ **Így fontos bekapcsolódási lehetőség a közvetítés, a folyamatos, naprakész kapcsolat koordinálása.**

JÓK AZ EGYÜTTMŰKÖDÉSI TAPASZTALATOK, DE VANNAK NEURALGIKUS PONTOK

- „WIN-WIN” típusú együttműködés - minden fél profitál a kapcsolatból, az intézmény, a cég, a diák és emellett társadalmi haszna is van.
- ☞ A cégek túl hamar állást ajánlanak az alapszakos hallgatóknak, így sokan a mesterszakig már el sem jutnak, ami mind a hallgatói, mind az ösztársadalmi érdekeket sérti.
- ☞ A kötelező gyakorlat során a gyakorlatban eltöltött órák száma sokkal magasabb, mint ahogyan azt az intézmény ideálisnak tartaná.

AZ INTÉZMÉNYEK NYITOTTAK MINDENRE, AMI HASZONNAL KECSEGTET

- Nem minden intézmény érezte úgy, hogy egy harmadik fél bevonása valós segítség lenne a számára, de a többség részéről nagy nyitottság mutatkozott bármilyen segítségére.
- Úgy vélik, a felsőoktatási intézményeknek és a gazdasági szereplőknek el kell indulniuk egymás irányába, és ehhez hasznos egy INTERFACE.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarának, mint olyan szervezetnek, mely tömöríti a „stake-holder”-eket, számos bekapcsolódási lehetőséget látnak:

- **TERET ADNI A PÁRBESZÉDNEK**, az információcserének, fórumok, rendezvények szervezésével,
- ⇒ **TÁJÉKOZTATÁS** - a vállalatok tájékoztatása a képzéstípusokkal kapcsolatban,
- ⇒ **MONITORINGOZÁS ÉS VISSZACSATOLÁS** – a vállalati igények feltárása, ágazati kompetencia igények, szakképzés elemzés,
- ⇒ **KÖZVETÍTŐ SZEREP** – a potenciális vállalatok felkutatása a gyakorlati képzésbe való bekapcsolásához,
- ⇒ **ADATBÁZIS LÉTREHOZÁSA** - az oktatás és a gazdaság közötti információáramlás segítéséhez, melyet mind a munkaadók mind a képzők látnak
- ⇒ **SZABÁLYOZÁS** - etikai szabályozás a nem végzett hallgatók korai elcsábításának megakadályozása, valamint a gyakorlati munkában tölthető munkaórák racionalizálása, szabályozása érdekében,
- ⇒ **ÉRDEKKÉPVISELET, LOBBI** - a kamara stabilitást vihetne a rendszerbe, mert a gazdasági életben a törvényi hátterek nagyon gyorsan változnak. Illetve közbenjárhatna a magánintézmények finanszírozásának kérdésében,
- ⇒ **E-LEARNING TÁMOGATÁSA** - fejlesztő pályázatokkal erősíteni ennek megvalósítását az intézményekben
- ⇒ **HALLGATÓI TÁMOGATÁS** – célzatos ösztöndíj felajánlása diákoknak, pályaorientációs program összehangolása, képzések népszerűsítése, tehetségek felkutatása
- ⇒ A Kandó Klub még kevésbé ismert, minthogy egy meglehetősen új szerveződésről van szó, de mindenképpen jó kezdeményezésnek tartják- ELŐREMUTATÓ, PROJEKT FÓKUSZÚ, „WORK-BASED-LEARNING”

Részletes eredmények
A felsőoktatás és a munkaerőpiac
kereslet kínálat egyensúlya

MAKRO SZINTEN LEKÖVETŐ JELLEG - AZ OKTATÁS KEVÉSBÉ FLEXIBILIS RENDSZER

Azt, hogy mennyire tudja a mai magyar felsőoktatás kielégíteni a munkaerő piaci igényeket, számos aspektusból közelítették a felsőoktatási intézmények, és véleményük ettől függően eltérő volt a kérdésben.

Globálisabb, makro szintű nézőpontból vizsgálva,

- ⇒ ez egy örök probléma, mert az, hogy **mire van igénye a gazdaságnak, az sokkal gyorsabban változik**, mint amilyen tempóban az oktatás, az oktatási rendszer erre reagálni tud.
- ⇒ Ha a gazdaság bármilyen jelet küld a felsőoktatás felé – márpedig a **cégek a jelen állapoti hiányukat tudják tolmácsolni** - arra lassú az intézmények reakciója, „**Az oktatás kevésbé flexibilis rendszer.** Egy szaklétesítés beindítása, egy tanterv kialakítása rugalmatlanabb **adminisztrációs folyamat is**, így leghamarabb 2-3 év múlva tud az intézmény megfelelő „out-put”-ot biztosítani.
- ⇒ Másrészt az új technológiákhoz kötődő kvalifikációs igényekre sem tud elég gyorsan reagálni az oktatás, mert a **csúcstechnológiák sem állnak rendelkezésre** Magyarországon.
- ⇒ Így az oktatási rendszer alapvetően **követő jellegű.**
- ⇒ Más terület **a doktori, mert az kutató jellegéből adódóan gyorsabban tud reagálni** a trendekre.

„18 hónap, hogy az ötlettől a megvalósításig jusson. Egy új képzés beindításánál a képzésnek át kell menni az akkreditációs bizottságon, rektori konferencián, a miniszter oktatási hivatal jóváhagyja, és akkor utána még meg kell kérni, hogy az adott intézmény még el is indíthassa a szakot, amikor mindez megvolt, hirdetheti, és meggyőzheti a hallgatókat, majd meg kell valósulnia.”

„Mindenki azt tudja megmondani, hogy most miből van hiánya. De ha a Rotterdami kikötő előtt elkezdünk egy tanker hajót fékezni, akkor már késő.”

„Előre kellene egy kicsit képezni. Sokan megfogalmazzák, a sajtóban is, hogy a magyar oktatási rendszer még mindig, nagyon sok területen követő jellegű struktúrájában. Ezt kellene felgyorsítani, dinamikussá tenni.”

„Az új technológiákhoz kötődő kvalifikációs igényekre nem tud elég gyorsan reagálni az oktatás. Több oka is van. Az egyik, úgy gondolom, hogy ha a csúcstechnológiákat Magyarországra behozó cégeket tekintjük, akkor ezek technológiák nem biztos, hogy Magyarországon eleve rendelkezésre állnak.”

„40 éve ezt hallom, hogy mi nem azt képezünk, amit a gyakorlat akar.”

„A tanterv sokkal rugalmatlanabb, lassabban kell tárgyakat egymásra épülés miatt felépíteni. A doktori mindig is nagyon gyorsan tudott reagálni minden kutatási igényre, tehát ott igazából nagyon is követjük a világban a trendeket és nagyon gyorsan be tud épülni a kutatásokba.”

ELŐREMUTATÓNAK KELLENE LENNI

- ⇒ Megfogalmazódott, hogy a gazdasági- és társadalomfejlődési **trendelemzésekre nagyobb figyelmet kellene fordítani**, melyekből a képzési igények is levezethetők, hogy **a felsőoktatás előremutató legyen**.
- ⇒ Nemcsak a piaci igényeket kielégíteni, hanem azt megelőzve, **egy kicsit innovatívnak** kell lennie az oktatásnak, hogy generáljon igényeket.
- ⇒ Másrészt az is megfogalmazódott, hogy **ezt nem lehet ennyire tervgazdálkodás-szerűen nézni**, most előtérben vannak a reál szakmák, és tény, hogy a termelő ágazat hozza a kézzel fogható profitot, de **egy társadalomnak szüksége van a humán képzésre, a művészekre, filozófusokra is**.
- ⇒ Felmerült, hogy **a kormány beavatkozása, hogy mely képzéseket finanszíroz**, szintén formálja a kereslet-kínálat egyensúlyt. A jogi végzettségűek kérdése például, először fizetőssé tették, mert túlképzés van a jogászból, majd levitték a ponthatárt, mert mára már ebből is hiány van. Viszont az ilyenfajta beavatkozás gátolja a társadalmi rétegek közötti mozgást, mert például a jogi képzés fizetőssé tétele a „jogászdinasztiák” kialakulásához vezethet.

„Világon semmi sem fehér-fekete, részben igen, részben nem.”

„Az oktatási rendszer kettő szerepben kell, hogy legyen. Ki kell elégítenie az igényeket, de előre mutatónak is kell lennie, hogy generáljon igényeket.”

„A kormány támogatja az felsőoktatási informatika és gépészmérnöki képzést.. Ez egy nemzeti stratégia. Az építőipar az meg csak úgy van, és nem jönnek és eléggé terhelt az építőipar sok negatív hírrel is, hogy korrupció, meg elmaradás. 10 éve 450 hallgató kezdett építőmérnökként, most meg nálunk 200 hallgató kezd. Ez az egyik, ami érezhető az ipartól.”

„Nem lehet tervgazdálkodást folytatni ezen a területen. Amit most a kormány csinál, hogy nem finanszírozza a képzések nagy részét (jogi, gazdálkodási képzések), hanem rábízta a családra, hogy akarja-e ő finanszírozni, Nyilván egy jogász család az könnyebben finanszírozza, mint egy nem jogász család, és akkor kialakulhatnak belterjes szigetek, a gazdasági-társadalmi mobilitás lehetetlenné válik.”

„Először az volt a mondas, hogy: „Túlképzés van a jogászból. Tegyük át fizetőssé! Még mindig soknak találták, akkor emeljük meg a bejutási ponthatárt! Bumm! Egyszer csak elkezdtek a felvett hallgatói létszámok csökkenni. Ma meg a jogi karra már 380 ponttal lehet az idén bejutni?! Leszállították a bejutási minimum ponthatárt. Miért is? Nyilván azért, mert nincs kiképzett jogász elég.”

ELLENÉRDEKELTSÉG

⇒ Megjelennek az intézmények és az üzleti szféra közötti távolabbra mutató problémák:

⇒ Felmerült az **ellenérdekeltség**, hogy a felsőoktatás erejét az adja, hogy tudományra épül, átgondolt, nem kapkod, hosszú távban kell, hogy gondolkodjon, míg **a piaci igények ennek radikálisan ellentmondanak.**

⇒ Egy oktatási intézménynek **nem egy adott cég igényeit kell kielégítenie.** Általános ismereteket kell nyújtania, amelyek olyan képességekkel ruházzák fel a végzeteket, amivel később bárhol megállják a helyüket a munkaerőpiacon.

⇒ A piaci szereplők **sokszor nem látják át a felsőoktatás helyzetét**, vagy az egyes képzések struktúráját.

„Az oktatási rendszernek muszáj hosszútávra gondolkodni, a gazdasági élet pedig rövidebb távra gondolkodik. Ha valaki huszonéves korában kikerül a munkaerőpiacra, ő még 45-50 évig ott lesz. Addig hány váltást kell neki megélnie? Az oktatásnak képessé kell tenni őt arra, hogy utána folyamatosan tanuljon.”

„Egy olyan ellentmondásra hívnám fel a figyelmet, hogy azért a multi cégek építőiparban – de máshol is – mindig azt szeretnék, hogy viszonylag rövid átképzési idővel be tudnának állni. Csak a cégek azt nem látják pontosan, hogy az egyetem nem egy adott cég igényeit kell, hogy kielégítse. Mi általános ismereteket adunk, amik egy olyan képességet hoznak, amivel ők majd bárhol el tudnak helyezkedni. Ebben folyamatos vita van a cégekkel. Rövidíteni lehet a tanulási időt. De elhagyni nem lehet soha.”

„Amit nem ért az ipar, hogy miért nem azt adjuk, ami neki éppen most kell? Nem látja át, hogy másnap meg más kell, és hogy lehet ezt oktatni felsőoktatásban. Azt se látja át az ipar, hogy mi a különbség az alap és mesterképzés vagy egy szakirányú képzés között. Ő csak egy igényt ad be, de azt nekünk kell kitalálni, hogy milyen szinten oktassuk. A win-win ott van, hogy ő a legjobb hallgatóinkat megismeri és tud köztük válogatni.”

MIKRO SZINTEN – GYORSAN REAGÁLNAK A PIACI IGÉNYEKRE

Mikro, intézményi szintű megközelítésből ugyanakkor mind kompetenciákban, mind reakcióidőben pozitívan látják a kereslet-kínálat egyensúlyát.

⇒ Azok az intézmények, melyek **szoros összefonódásban** vannak gazdasági szereplőkkel, úgy nyilatkoztak, hogy mind képzés típusokban, mind kompetenciában megfelelnek a munkaerő piaci igényeknek, mert **figyelik az igényeiket, gyorsan reagálnak az elvárásaikra.**

⇒ A magán intézmények különösen hangsúlyozták ezt, hiszen működésük kulcsa is ez. Ezen intézmények **úgy érzik, hogy nekik gyorsabb a reakció idejük is,** mint az adminisztratíván kötött, állami intézményeké.

⇒ Ugyanakkor függetlenül a nagyságuktól, jellegüktől, azt nyilatkozták az intézmények megkérdezettjei, hogy azokat a **képzéseket nyújtják, melyek valós munkaerő piaci igényekre reflektálnak.**

⇒ Az üzleti partnereik igényeit **beépítik a tananyagokba.**

⇒ Az üzleti iskolák, azt is kiemelték, hogy azért is jól megfelelnek a piaci igényeknek, mert **nagyobb hangsúlyt helyeznek a gyakorlati képzésre.**

„Úgy gondolom elég szoros a kapcsolatunk a cégekkel és olyan képzést adunk, amire igényük van, amit jól is használnak. Örömmel viszi a végzős hallgatóinkat a piac.”

„A gazdaságtudományi szakjaink eléggé keresett szakmák, ott eléggé ki tudjuk elégíteni a munkaerőpiac igényeit.”

„Csakis piaci bevételből élünk nem volt, nem lesz állami ösztöndíjas Nem maradtunk volna életben az elmúlt 28 évben, ha az, amit teszünk, arra nem lenne piaci kereslet.”

„Alkalmazott tudományok egyeteme, nem csak szlogen. Mi valóban gyakorlatorientált képzésre törekszünk. Azt tűztük ki célul, hogy igyekszünk megtudni a vállalati partnerekkel való folyamatos kapcsolattartás segítségével, hogy mire van igény. Ennek beépítése történik meg a tananyagokba.”

„Nálunk igen, kis egyetem vagyunk, ezek a szakok, amiről beszélök, gyakorlati félét is tartalmaznak.”

A SPECIALIZÁCIÓ NYÚJTJA A LEGELAPVETŐBB MOZGÁSTERET

Az intézmények jellegüktől és lehetőségeiktől függően különböző módon próbálják a lehető legrugalmasabban és leggyorsabban formálni a képzéseiket, hogy gyorsan tudjanak reagálni a piaci igényeknek.

- ⇒ A legalapvetőbb **a specializáció**, olyan tantárgy blokk felvétele, ami **nem jár engedélyeztetéssel, csak be kell jelenteni**.
- ⇒ A **felnőttképzési programokkal**, melyek **akkreditálása sokkal gyorsabb**, mint egy alapképzési szaké.
- ⇒ **Olyan képzések bevezetésével**, melyek nem tartoznak a felsőoktatási törvény hatálya alá, amelyekkel a gyorsan változó igényekre gyorsan tudnak reagálni.
- ⇒ Vagy - ahogyan fogalmazták - valamilyen **már létező képzést felhasználva „becsempészik”**.

„Igyekszünk mindig figyelni, hogy mit szeretne a piac, amit a specializációkban - szakiránynak hívták régen – próbálunk megjeleníteni. Az alaptárgyak tartalmát, tematikáját változtatjuk úgy, hogy van egy Képzési és Kimeneti Követelmény, amihez igazodni kell.”

„A felsőoktatási intézményeknek van bizonyos szabadsága, ez a specializáció. Hat-nyolc tantárgyból álló blokkok, amit a hallgató a negyedik-ötödik-hatodik félévben tanul. Ezek tartalmának a kidolgozása, megváltoztatása az intézmény szabadsága, semmilyen engedélyeztetés nem kell, csak be kell jelenteni az Oktatási Hivatalba, és kb. öt perc alatt lehet csinálni. Pl. a content marketing specializáció, ami pár éve jött a divatba, vagy a minőségügyi mérnökök. 2020 szeptembertől bevezetjük a mechatronikai mérnök képzésen belül.”

„A felnőttképzési programok a gyorsan változó igényekre gyorsan tudnak reagálni. Egy alapképzési szakot évekbe telik akkreditáltatni, egy szakirányú továbbképzés engedélyeztetése sokkal gyorsabb. A Smartcity gondolat - Ezeket viszonylag gyorsan ki lehet dolgozni, rövid, fél vagy egy éves képzések.”

„Olyan is van, amihez hatósági engedély sem kell, ÁFA-s képzés, nem a szakképzési vagy felsőoktatási törvény hatálya alá tartozik. Mi is csinálunk egy általános blockchain képzést. Ezeknek a kriptovalutáknak az alapját képező, informatikai módszer.”

„A felsőoktatásban, ha egy képzés hiányzik, azt létre kell hozni, erre egyébként néha embargó van, nem engedi a kormányzat, ha most nem létezik azt nem lehet. Abban kell reménykedni, hogy van olyan képzés, amelyiknek az ürügyén be lehet csempészni.”

SZÁMADATOK IS BIZONYÍTJÁK, HOGY TÖBBRE LENNE SZÜKSÉG

Arra kérdésre, hogy szükség van-e ennyi diplomásra, felsőfokú végzettségű munkavállalóra, az intézmények egyöntetűen azt válaszolták, hogy **többre lenne szükség**, amit nyomós érvekkel támasztottak alá.

Számadatokkal:

- ⇒ A statisztikák azt mutatják, hogy **Magyarország lemaradásban van** a diplomások tekintetében.
- ⇒ Márpedig a fejlett országokban pont ezek a képzések biztosítják a fejlődés a háttérét, másrészt **növelik a társadalmi műveltségi színvonalát.**
- ⇒ A felsőoktatási intézmények **nagyságrendileg nem tudnak annyi diplomást kitermelni**, mint amennyire szükség lenne.
- ⇒ Bizonyos szakmák területén - informatika, mérnök, orvos stb. – különösen negatív a mérleg. Az ELTE és a BME nem tudja biztosítani még azt a mennyiségű diplomást sem, ami csak néhány nagy ipari vállalat igénye lenne. Már a mesterképzésbe belépők létszáma is töredéke a szükségesnek, és ezt súlyosbítja még a jelentős **lemorzsolódási arány, az alapképzésben országosan 40% jut el a diplomáig és 60% soha.**
- ⇒ Statisztikát támasztják alá az is, hogy a felsőfokú végzettséggel rendelkező **munkanélküliek száma lényegesen alacsonyabb**, mint a diplomával nem rendelkezőké.
- ⇒ A diplomások nagyon nagy arányban, **nagyon rövid időn belül el tudnak helyezkedni.**

„Andragógus vagyok, kutatom is, tanítom is a munkaerőpiaci trendeket. Ha megnézzük a Nyugat-európai országokat, a BA végzettség, alapképzés olyan kompetenciákat tartalmaz, ami abszolút szükséges a munkaerőpiacon. Ezek tulajdonképpen szakképzésként is értelmezhetők, olyan kompetenciákat nyújtanak, mint projektmunka, problémakezelés, kreativitás, prezentációs készség, ezek kellenek.”

„A piac még többet is fel tudna szívni. Nagyon nagy a kereslet, a hallgatóink 90%-a max. 2 hónapon belül el tud helyezkedni.”

„Itt kevés. Nekünk a mesterképzési belépő létszámunk most olyan 110-120 körül van. Volt olyan, hogy néhány héten belül kerestek meg cégek, és 4-5 cég elvitt volna mesterszakos végzősből 600 főt. Tehát sokszoros a különbség. Olyan a dinamika, hogy az Ericsson 4 fővel kezdett '90-es évek elején, most 1200 kutató-fejlesztője van, A Bosch 2000 új munkahelyről beszél. A Nokival is ezres nagyságrendű. Ezek óriási létszámok, meghaladják a BME és az ELTE kapacitását.”

„Tudjuk, hogy informatikust, mérnököt keveset képez, orvosoknál is bőven elférne a piacon több. Nem arról van szó, hogy a felsőoktatás ne állna készen több ilyen szakember képzésére, de a potenciális hallgatóknak csak egy része érdeklődik eziránt.”

„Az építőipari képzés nincs támogatva és nincs elég jelentkező és tele van negatív hírekkel is, hogy korrupció, meg elmaradás. 10 éve 450 hallgató kezdett építőmérnökként, most meg nálunk 200 hallgató kezd.”

„Marha kevés a felsőfokú végzettségű. Ugyanis az egy dolog, hogy bejön 100 ezer, no de mennyi megy ki 5 év múlva, meg 3 év múlva? 70 ezer.”

A VILÁG EGYRE KOMPLEXEBB IRÁNYBA HALAD – ÉLETHOSSZIG TARTÓ TANULÁS

⇒ A **felgyorsult technológiai fejlődés** - digitalizáció, robotizáció - is indokolja a diplomásokra való igényt.

⇒ A világ egyre komplexebb irányba halad, már most egyre nagyobb az igény a diplomásokra és ez csak fokozódik.

⇒ Olyan **gyorsan avulnak el az ismeretek**, hogy gyakorlatilag folyamatosan képeznie kell magát az embernek, és a jó alapokkal rendelkezők továbbképzése sokkal egyszerűbb.

⇒ Emellett a diploma **olyan komplex rálátási-, probléma megoldási képességeket is ad**, amire ebben a gyorsan fejlődő piaci szférában szükség van.

⇒ És elhangzott olyan gondolat is, hogy a diplomás képzéssel szembeni mesterséges gátak szabása **nem oldja meg a szakmunkát végzők hiányának kérdését..**

„Túl azon, hogy a munkahelyek egyre növekvő százalékához diploma kell, és a szakképzések egy része is diplomára épül, a tudományos technológiai fejlődése, a digitalizáció, robotizáció is egyre több diplomást igényel. Nem olyanokra lesz szükség, akik a csavart cserélik, hanem a robotot kell programozni. Nem lehet visszafelé haladni.”

„A világ olyan irányba halad, hogy szükség van azokra a képességekre, amit egy diploma adhat. A diploma egyik funkciója, hogy szakmai területen ismereteket lehet vele szerezni, de a legfontosabb, hogy főkészít a komplex problémamegoldásra. Ahogy bonyolódik a világ, olyan gyorsan avulnak el az ismeretek. Gyakorlatilag folyamatosan képeznie kell magát az embernek, vagy szervezeten, vagy saját magától. Én annak a pártján vagyok, hogy élethosszig tanulni kell.”

„A felsőfokú végzettséggel rendelkezőből, bárkiből bármit elő lehet állítani! Nincsen feleslegesen képzett hallgató. Egy általánosan képzett mérnökkel, bizonyos speciális tudásokkal többre megy, mint csak speciális tudásokkal rendelkező szakemberekkel.”

„Ha úgy tekintem, hogy a társadalmi műveltségi színvonalat növeli, akkor hosszú távon nagyon jelentős értéke van a diplomásoknak. A fejlett országokban pont ezek a képzések biztosítják a fejlődésnek a hátterét, a lakosság műveltségi színvonalának a magas szinten tartását.”

„Például Kazahsztánban – most mindegy, hogy milyen a rezsim – de egy szlogen van a felsőoktatásban: „Ahhoz, hogy a kazah társadalom felzárkózzon a világ vezető gazdasági társadalmi mellé, az egész társadalmat oktatni kell és sokszorosára növelni a kiművelt emberfőt.”

„Én nem osztom ezt a véleményt, hogy diplomás túlképzés van. Mert attól, hogy mesterségesen gátakat szabunk ennek, nem lesz több tetőfedő vagy hegesztő. Ezt tessék szíves megjelölni nyugodtan.”

Részletes eredmények
Visszajelzések a felsőoktatási
intézmények felé, nehézségek

ÁLLANDÓAN, SOKFÉLE MÓDON KAPNAK VISSZAJELZÉST

Sokféle módon kapnak visszajelzést az intézmények és ezek eredményeit visszaforgatják:

- ⇒ **Egyrészt** - a minden felsőoktatási intézményben kötelező jelleggel működtetendő **Diplomás Pályakövetési Rendszeren keresztül** kapnak visszacsatolást.
- ⇒ **Másrészt** az is alapvető, hogy a **vállalati kapcsolattartóktól** kapnak visszajelzést.
- ⇒ **De emellett számos - az intézmények által kidolgozott - megoldást alkalmaznak erre:**
 - **karrier követő irodát** működtetnek
 - **strukturált kérdőívek** segítségével végeznek felmérést a hallgatók körében, az oktatói munkával, a tantárgyakkal és az intézménnyel kapcsolatban.
 - **projektekhez kötődő applikációs felületet** hoztak létre, ahol a hallgatók visszajelzéseket adhatnak.

„A felsőoktatásban kötelező eljárás a DPR. Három évvel a végzés után keressük meg a hallgatóinkat. Mennyire tudja hasznosítani a tanultakat a munkahelyén, szakmájában dolgozike, mi lenne olyan ismeret, amit kellett volna, hogy tanuljon, de nem kapta meg, ezt visszaforgatjuk.”

„Minden félévben, minden tantárgyról végzünk egy „oktatói munka hallgatói véleményezése” című felmérést, ahol az oktatót, a tantárgyat és az intézményt értékeli.”

„A vállalati kapcsolattartásunkból közvetlenül van egy rendszeres módja is a visszajelzésnek.”

„Strukturált formában kérdőíves felméréseket végzünk, inkább a nagyobb cégek válaszolnak, mert ők rendelkeznek olyan fölös adminisztrációs háttérrel, hogy ezt megtehessek.”

„Minderről kapunk részletes értékelést, ez a kooperatív képzésnek része is. Állandó a kapcsolattartás a hallgatóval és a céggel is. Negyedévenkénti és félévenkénti értékelési rendszer megy, Megnézzük, mit hogyan sikerült teljesíteni a munkatervből, mik az eredmények és mik a tervek.”

„Van egy ilyen karrier követő irodánk, akik ezeket nyomon követik. Meg van a LUMI programunk is, ott a hallgatói visszajelzéseket keressük.”

„Van az iskolánknak egy most záruló projektje, gazdasági informatikus képzésről szól, és ennek van egy mindenki számára hozzáférhető okostelefonos alkalmazása, meg desktopon is elérhető, gain, gazdaságinformatikusnak a rövidítése, gain.wsuf.hu, ezen tananyagok vannak, meg diákok beszélgetnek mindenféle dologról.”

Milyenek a visszajelzések?

SZAKMAI KOMPETENCIÁKBAN POZITÍVAK, A SOFT SKILLEK MÉG FEJLESZTHETŐK - NYELVTUDÁS, KOMMUNIKÁCIÓ.

- ✓ Összefüggésben azzal, hogy az intézmények szem előtt tartják a piaci szféra igényeit, azt oktatják, amire igényük van, a visszajelzések, melyeket ezektől az együttműködő cégektől kapnak, általában pozitívak.
- ✓ Elégedettek a hallgatókkal, **a szakmai kompetenciájukat magasra értékelik.**
- ✓ A magán intézményeknél már csak abból adódóan is pozitívak kell hogy legyenek a visszajelzések, mert ez az alapja a további működésüknek.
- ☞ Ugyanakkor voltak olyan intézmények, ahol elismerték, hogy vegyesek a visszajelzések, és a **soft-skillek területén akadnak hiányosságok:**
 - ☞ **Nyelvtudásbeli**, különösen a szaknyelv területén
 - ☞ **Kommunikáció**, prezentáció, tárgyalás, érvelés, elemző készség **csapatban való munkavégzés területén vannak problémák**
- Ezekre természetesen igyekeznek még nagyobb figyelmet fordítani az intézmények.

„Pozitív kicsengésűek, csak a pozitívról emlékszem”

„Sokféle visszajelzést kapunk, általában ezek pozitívak. Nagyon sokszor van olyan, hogy tőlünk kérnek, keresnek újabb potenciális hallgatót.”

„A visszajelzések pozitívak, különben a következő évben nem vinnék őket.”

„Az a tapasztalat, hogy egészen jól meg vannak elégedve a hallgatóinkkal. Szakmai tudásbeli hiányosság azért nem nagyon szokott előjönni.”

„Nagyon vegyes. A cégek szeretnek panaszkodni és azt mondani, hogy a hallgatók mit nem tudnak. Azt viszont mindenképpen látjuk, hogy a BME-en végzetteket kiemelik. A kritikákra próbálunk reagálni hogy a soft-skilleket is felszedjék, vagy a nyelvtudást. Mi nem nyelvtanárok vagyunk, de nem tudunk mindenkit kötelezni, hogy részt vegyenek.”

„Ami negatív szokott lenni, az a hallgatók nyelvtudása, ami gond szokott lenni, meg ilyen problémák szoktak lenni, hogy kommunikációs, prezentációs, kezdeményező-készség, ilyen szociális jellegű kompetenciák, amik előjönnek.”

„Nem tud köszönni, nem tud viselkedni, nem tudja, hogy egy vezetővel hogy kell beszélni, nem tudja magát képviselni. Nem tud egy hivatalos levelet megírni. Mi mit tudunk tenni? A munkáltatókkal való egyeztetések alapján vagy új tárgyat vezetünk be. Nálunk minden itt tanulónak azzal kezdődik az első féléve, hogy „felsőoktatási és viselkedési ismeretek.”

ALULFINANSZÍROZOTT A FELSŐOKTATÁS

A finanszírozási probléma sok szinten begyűrűzik a felsőoktatás területén:

- ⇒ Egyrészt az **oktatók finanszírozása** oldaláról, mert ahhoz, hogy a megfelelő mennyiségű diplomást kitermeljék az intézmények, ahhoz sokkal több oktatóra lenne szükségük, viszont a piaci szféra béreivel nem versenyképesek az ajánlataik, így nem találnak oktatót. Különösen az informatika terület normatív oktatási finanszírozása alacsony.
- ⇒ Másrészt **a képzések átszabása** területén is felbukkan, mert ez komoly, időigényes feladat, márpedig az erre fordított időt finanszírozni kell, ami megint csak kérdés, hogy miből és ki?
- ⇒ Továbbá az alulfinanszírozottság gátat szab a fejlődésnek oly módon is, hogy a felsőoktatási intézmények **nem tudják megvásárolni a képzéshez szükséges eszközöket.**
- ⇒ A magán intézmények különösen nehezményezik ezt, mondván, hogy ők is a magyar munkaerőpiacra termelnek.

„Nem tudunk fölvenni több oktatót. Ahhoz biztosítani egy olyan típusú finanszírozást, amivel stabil, iparival összehasonlítható béreket tudunk adni az oktatóknak. Hogyha ez nem történik meg ez a váltás, akkor nem tudjuk fenntartani ezt a kapacitást sem. Tehát ötszörös bérkülönbséggel nem tartható fenn az informatikai felsőoktatás a cégekhez képest. Az informatikai területnek az úgynevezett normatív oktatási finanszírozása az rendezetlen, alacsony.”

„De ha a képzés tematikáját mindig hozzá kell igazítani, az kieső idő. Senki meg nem fizeti.”

„Kutatási programok állnak azért, mert nem lehet beszerezni adott esetben egy hardware eszközt, a software adott jön Nyugat-Európából a legfejlettebb szoftver, az együttműködő cégek még biztosítanak is a doktori kutatásokban. De van egy olyan blokkoló tényező, hogy nem lehet beszerezni azt a hardware-t, amire telepíteni kellene. És emiatt nem tudnak elindulni, nagyon értékes, potenciálisan új eredményeket hozó se kutatások, se fejlesztések pl. a doktori képzésekben. Ilyen nehézségek vannak.”

„Nálunk állami finanszírozás nincs, ez nehézséget okoz. Nálunk a hallgatók nagy része dolgozik, pontosan azért, hogy a tandíjat elő tudja teremteni. Úgy próbáljuk ezt segíteni, hogy az órarendjeink rugalmasak.”

„A magán felsőoktatásban az állami szerepvállalás rendkívül csekély. Nincs államilag finanszírozott hely az alapképzési szakon. ez egy óriási probléma. Megmondom, hogy miért kellene hogy kapjanak? Mert mi is a magyar munkaerőpiacra termelünk. Tehát az „1 millió munkahelyet teremtünk” című szlogenhez mi is hozzájárulunk. És ez méltatlan, hogy abból élünk, amit a hallgatók befizetnek, és a hallgató kénytelen természetesen dolgozni.”

FOLYAMATOSAN VÁLTOZÓ SZABÁLYOK MIATT NINCS STABILITÁS

Nehezíti a felsőoktatás helyzetét az is, hogy nagyon sok a változás,

- ⇒ Gyakran átgondolatlanok az állami szabályozások
- ⇒ **Egy stabil képzési program felépítése a folyamatos változó szabályozási környezetben lehetetlen.**
- ⇒ A felsőoktatási intézményeknek, csakúgy, mint az intézményekbe jelentkezőknek is igénye lenne, hogy stabilan, előre eltervezetten tudjanak működni, illetve a jelentkezők döntést hozni.

„Baj az, hogy nagyon sok a változás és örökös változás az oktatásban és a felsőoktatásban is. Jó lenne a modelleket kipróbálni, de már az az igazság, az én korosztályom ehhez hozzászókkott, nem telt el úgy év, hogy ne kelljen valami reformnak eleget tenni.”

„Az állami irányítás ilyen hektikus változása nagyon nehéz helyzetbe hozza az intézményeket. Tehát, hol EMMI, most éppen Információs vagy Innovációs Minisztérium? Valami stabilitást kellene a felsőoktatásban is, mint mindenütt. És hát rengeteg egyéb társprobléma van, a Tudományos Akadémia ilyenét valójában se használja a felsőoktatásnak. Ami most megy, emelt szintű érettségit követelnek a felvételi jelentkezés feltételeként, a nyelvvizsgából most ugye kiszált az állam, mert az ugye megharmadolta volna. Nincs átgondolva. Amúgy egyébként most a február 15-e kapcsán járok-kelek középiskolákban, például a mérnök-informatikus esetén még mindig nem tudják, hogy miből kell emelt szintű érettségit tenni? Ami mindjárt itt van május és azt már szerintem, a játékszabályok szerint már ősszel kellett volna tudni a gyerekeknek, hogy mire lőjön. Hát ez a váltásnak az egyik hozadéka, hogy a folytonosság időnként diszkrét megállásokat okoz az állami irányításban.”

„Változnak a szakképzések, a felsőoktatásban is mindig változik. Attól függően, hogy most hogyan dönt a kormányzat. „Lesz nyelvvizsga, nem lesz nyelvvizsga? Kell egy háttérstabilitás, hogy arra fel tudja a képzési programját építeni az intézmény.”

KEVÉS A DUÁLIS ÉS A GYAKORLATI KÉPZŐHELY

A magyar kis- és középvállalkozások nem szívesen fogadnak gyakornokokat, illetve nem szívesen kapcsolódnak be a duális képzésbe sem, aminek több oka is van:

- ⇒ a KKV-k mérete nem teszi őket erre alkalmassá, hiszen jelentős hányaduk **1-2 fős vállalkozás, nem tud tömegesen helyet biztosítani és ellenőrzött körülmények között oktatni.**
- ⇒ a munkavállalóval járó **költségterhek** magasak
- ⇒ az ezzel **járó adminisztrációs** munka sem vonzó
- ⇒ a cégek **leterheltsége** egyre nagyobb
- ⇒ És végül, de nem utolsó sorban **a vállalkozások tájékoztatatlansága** is gátat szab a gyakorlati képzésbe való bekapcsolódási nyitottságuknak. Nincsenek tisztában vele, pontosan mit is jelentene ez számukra, hol lehetne ebből előnyt kovácsolni, ha például egy friss szemmel szeretne látni egy üzleti problémát a cég.
- ⇒ Ez utóbbi területeken – tájékoztatás, bevonás – máris mutatkozik **lehetőség a BKIK részére.**

„Hát nem, mert szerencsétleneknek termelni kell. Ki kell termelni az adókat, az egészségügyi hozzájárulást, el kell tartani a munkavállalót. És tehát nem tudnak tömegesen fogadni.”

„A magyar KKV-k nyűgnek tekintik ezt, mert ennek van egy kicsi adminisztrációs része is.”

„Mi duális képzést nem nagyon tudunk csinálni, nincs olyan ipari partner, aki fel tudna tömegesen szívni és ellenőrzött körülmények között oktatni, kompetenciát átadni.”

„Ugyanez az információs dolog a duális képzéssel kapcsolatban. Lehetséges, hogy azért is nem annyira aktívak a cégek, mert nem is igazán értik, hogy mi ez. Az, hogy felsőoktatási intézményektől jön valaki, egyenként, minden cégnek elmagyarázni, nyilván el kell, de ha kapnának már inspirációt, pozitív megerősítést a kamara részéről is, hogy ilyen és ilyen előnyök vannak, és hogyha felsőoktatási intézmény megkeres, akkor nyitottan-Budapesten még nehezebb a cégekkel való dűlőre jutás a duális képzés, szakmai gyakorlatok kapcsán is. Ezt, amit mondtam.”

„Magyarországon 101 ezer cég van az építőiparban, ebből 90 ezer 1-2 fős. Csak 1600 van, aki szakhelyként funkcionál, és csak 23 a nagy. Ez egy nagyon fregmentált piac. A nagyoknak a leterheltsége baromira változik, mert 2009-ben mindenhol volt hely, meg üresedés, most meg olyan leterheltek, hogy a kutatási projekteknél még időpontot is nehéz velük egyeztetni.”

„A vállalatok lehetnének proaktívak, ha van egy projekt, amit szeretnének fiatal szemmel, türelemmel megnézni, lehet megkeresni egyetemeket. Mini projekteket kidolgozni. Ha nekik olyan diák kell, akinek van gyakorlata, akkor adjanak feladatot a képzés alatt.”

Milyen kompetenciákat vár az üzleti szféra?

CIKLIKUS AZ IGÉNY, JELENLEG ELŐTÉRBE A „SOFT-SKILL”-EK

Az intézmények részéről erős a törekvés a piaci igényeknek megfelelő kompetenciák fejlesztésére.

De nincs könnyű helyzetük ebben sem, mert ennek is sok aspektusa van, nagyon gyorsan változik, van ciklikusság benne és nagyon meghatározó a munkaadó típusa.

⇒ Jelenleg a „hard skill”-ekhez képest hangsúlyosabbnak

látszanak a „soft-skill”-ek, az olyan készségek, mint

- kommunikáció, tárgyalás, érveléstechnika, prezentáció,
- elemző készség,
- kreativitás,
- mobilizálhatóság,
- csapatban való munkavégzés képessége,
- Nyelvtudás.

⇒ Ami nem jelenti azt, hogy a **masszív módszertani tudás** nem szükséges, mert a **programozási képesség, a digitális tudás**, a digitalizáció 4.0 miatt elengedhetetlen lesz.

„Most a soft skilleket várják el, természetesen, de azért nagyon sok cég keres meg bennünket azzal, hogy nekik azért nagyon masszív módszertani tudással felvértezett hallgatókra van szükségük. Tehát a matek újra nagy sláger. Ez egyébként megfigyelhető a menedzsment meg a vezetés tudományban így ciklusosan, hogy egyszer azt mondják, hogy csak az intuíció, csak a készségek, csak a soft dolgok. Aztán jön egy újabb hullám. Most kezdünk megint eltolódni a keményebb kritériumok felé. A digitalizáció 4.0 miatt. Most, ha egy végzett hallgató nem tud programozni, akkor az már nem is kelendő!”

„Vannak olyan igények, ezek a soft-skill, amit az iparban hiányolnak tőlünk. Például, hogy a mérnök hallgatóknak jobban kellene tudniuk dokumentálni, kommunikálni, tárgyalni. Ne csak az általános mikro- és makro ökonómia, vállalkozás gazdaságtan, hanem tárgyalás és érveléstechnikát, mediátor ismereteket is halljanak a hallgatóink.”

„Vannak is ilyen tantárgyaink, hogy üzleti és szakmai kommunikáció, prezentációs és karriertervezési technikák, vannak ilyenek, amik kifejezetten erre fókuszálnak, hogy a hallgató nem csak mint szakember, hanem mint embernek a más emberekkel való kommunikáció, kapcsolattartásban is megállja a helyét, hogy el tudja adni magát, azt a tudást, ami benne van. Ne a záróvizsga legyen az első alkalom, amikor kiáll, és egy tízperces prezentációt tart.”

„Tökéletesen kell tudni angolul, ez ma már alap, jó ha tud egy második nyelvet, ez is elvárás.”

„Tudjon elemezni, tudjon egy kicsit programozni, legyen mobilizálható. Ha holnap el kell menni a világ másik végére, akkor azt mondja, hogy igen. Tudjon team-ben dolgozni.”

„Gyorsan változó piaci igények, kreativitás, digital knowledge.”

NEM SZOROS A VÉLEMÉNYEGYEZÉS

A munkaerőpiac azt igényli, hogy a felsőoktatási intézmények tökéletes szakmai tudással és megfelelő készségekkel felvértezett munkavállalókat bocsássanak ki, ami természetes.

Ez a kérdés azonban felvet egy szintén nem elhanyagolható aspektust, a hallgatói igényeket, ami nem választható el a munkaerőpiaci elvárásoktól, és ebben **nincs tökéletes**

összhang:

⇒ Az ilyen tudással felvértezett munkaerő **igényei mind az anyagi, mind a szakmai előmenetel tekintetében magasabbak** és gyorsabban jelentkeznek, hiszen ilyenfajta gyors reakcióidejű oktatásban, nevelésben részesül.

⇒ Másrészt ismerik a **„work life balance”** és az **„értékes idő”** fogalmát, azaz megfelelő szakmai és anyagi elismerés mellett, reális mennyiséget szeretnének dolgozni, nem túlhajtva magukat, ami jellemzően **nem szolgálja a munkaadók érdekeit.**

„Ehhez képest a hallgató mit akar? Ő kreatív munkát akar, önállóságot akar, gyors előmeneteli lehetőséget akar, érdekes munkát, jó társaságot, rendes fizetést akar és egyre hangsúlyosabb ez a bizonyos „worklife balance”. Tehát, hogy szabadidőt is akar. Hiába keres jól, ha nem tud regenerálódni és elkölteni azt a sok pénzt, amit keres. Ez nem ugyanaz teljesen, itt nincs meg ez a „perfect match”. Ezen kellene dolgozni valahogy. Nyilván a mi időnkben is voltak mások számára meghökkentő igényei a végzett diákoknak, ezt úgy gondolom teljesen természetes. Lassan olyan gyerekek lépnek ki a munkaerőpiacra, akik a Millenium idején születtek. Ők beleszülettek ebbe digitális világba. Igen, ebbe a felgyorsult világba, amire nekik gyorsan kell reagálni. Az elvárásaik is gyorsabbak, olyan pörgésben élnek, és ezt visszavárják a másik oldalról.

Illetve ismerik az értékesítő fogalmát. Igen, van, amikor hajtani kell, van, amikor meg éppen nem szeretnének hajtani.”

„Van egy olyan réteg az iparban, aki rögtön készségi tudást vár a hallgatóktól. Leülteti a gép elé és az rögtön tudjon tervezni. Mi nem technikusokat képzünk, széleskörű tudást akarunk átadni, amiből a hallgató a cég és saját teljesítménye függvényében fejlődhet, specializálódhat.”

JAVULÓ TENDENCIÁK, DE A SZAKNYELVRE NAGYOBB HANGSÚLYT KELL FEKTETNI

Nagyon hangsúlyos a nyelvtudás kérdése.

- ⇒ Egyrészt a felsőoktatási intézményekben a diplomaszerezéshez komoly kritérium.
- ⇒ Másrészt az üzleti szféra részéről beletartozik a fontos „soft skill”-ek körébe. Elvárják, hogy a hallgatók tökéletesen tudjanak angolul, de szerencsés, ha beszélnek még egy idegen nyelvet.

Ezzel kapcsolatban a felsőoktatási intézmények saját szemszögükből többnyire pozitívan nyilatkoztak:

- ✓ **nagyon erős a nyelvi képzésük**
- ✓ van ahol minden **képzés angolul** megy
- ✓ és emellett azt is elismerték, hogy **egyre jobb a felsőoktatási intézménybe érkezők nyelvtudása**
- ✓ **nyelvi mentorálást** vezettek be, nem tanórai keretek között fejlesztik a nyelvi képességet, az **oktatók számára** is nyújtják.

Globálisabb aspektusból tekintve, illetve egyes szakok tekintetében nem annyira pozitív a kép

- 👉 Említésre került, hogy míg az uniós politikában a harmadik idegen nyelv is szerepel, nálunk még az első középfokú idegen nyelv elsajátításával is **vannak problémák**.
- 👉 Külön kiemelték **a szaknyelvek** kérdését, melyre nagyobb hangsúly kellene fektetni.
- 👉 Ez utóbbi területen **az oktatói oldalról** is felmerültek hiányosságok.

„A friss diplomások nyelvtudása megfelel a piaci igényeknek, de a diplomaszerezés igényének nem feltétlenül. Bár azt látjuk, hogy egyre inkább nyelvvizsgával jönnek a hallgatóink, ahogy a korosztály változik, egyre jobb a nyelvtudás.”

„Javul a nyelvtudás, a nyelvszint jó, az angol nem ritkaság.”

„Nagyon jók a nyelvtanáraink és nagyon jó a nyelvi képzésünk, ráadásul az egyetemünk „multikulti” több mint ezer külföldi hallgatónk van a hatezerből. Szinte minden képzésünk angol nyelven is megy, a lehetőség adva van a hallgatóknak.”

„Ami a negatív szokott lenni, az a hallgatók nyelvtudása.”

„Kompetenciafejlesztésben a szaknyelvet erősíteni kellene a soft skillek körében.”

„Azt én nem mondom, hogy nem tudnak angolul, de nagyon szűk területre korlátozódik. A szakmai nyelvet kell erőltetni és nem értem, hogy miért nem jut senkinek eszébe, hogy ez kötelező. És akkor a tanárok is megtanulnának. Mert azért, ha egyszer úgy belehallgatnának az intézmény irányítók is meg mindenki, hogy néha a külföldi hallgatók miket mondanak a saját tanárukról? Hogy milyen felkészületlen a nyelvtudása, hogy csak fölolvassa a diát angolul és a többi. Akkor nem lenne ilyen hurrá optimizmus, hogy „nemzetköziesedett” a magyar felsőoktatás.”

AZ INFORMATIKAI TUDÁST ENNEK A GENERÁCIÓNAK IS TANULNIA KELL

Csakúgy mint a nyelvtudás esetében, nagyon komoly az elvárás az üzleti szféra részéről **az informatikai ismeret, a digitális tudás**, és szoftverhasználat tekintetében is.

- ☞ Természetesen azon intézmények és karok, melyek kifejezetten erre specializált képzést nyújtanak, ott a végzett hallgatók komoly programozói tudásra tesznek szert tanulmányaik során.
- ☞ A beszélgetésekből azonban arra lehetett következtetni, hogy ebben az **intézmények még nincsenek olyan erős pozícióban**.
- ☞ **Törekсенek lépést tartani az informatikai tudás fejlesztése területén** és intézményenként változó ennek szintje, de alap szintű szoftver ismereteket mindenhol oktatnak, hogy legalább rálátásuk legyen a hallgatóknak.
- ☞ Szerencsés, ha az **üzleti életben használt szoftvereket** használják, de a **finanszírozási problémák** ennek gátat szabnak.
- ☞ Az általános tévhitet azonban szeretnék eloszlatni, hogy **ez a generáció jobban ismeri az informatika világát**, mert a facebookozás nem egyenlő ezzel a tudással, az informatikai tudást nekik is meg kell tanulniuk.

„Nincs úgy, hogy mindenki ért az informatikához, amikor mi elsöben tanítjuk a hallgatókat a word, excel, powerpoint használatára, akkor szembesülünk vele, hogy nem úgy van az, hogy tudják. Ezt meg kell tanítani. Erre törekszünk, hogy minél több, matematikai, statisztika órák jó része számítógép teremben van, használjanak programokat. Ezeknek az alap számítástechnikai készségeknek a végére a birtokában van egy végzett hallgató. Nem tudom milyen szintű programozási ismeretekkel nyilván nem rendelkeznek.”

„Itt nagyon fontos, hogy a számítástechnikai eszközöket tudják használni a hallgatóink. Úgy épül fel a képzési programunk, hogy az Excel az beépítve van az alapképzéstől fölfelé, és utána, hogy ezeket hogyan kell alkalmazni, ha kikerül akkor... minden rendszert nem tudunk mindenkivel megtanítani, de legalább lesz egy rálátása. Én azt szoktam mondani, hogy „legalább nem remeg a keze” mert ismer valamit és van egy kiindulási pontja.”

„Most is sok olyan képzés van, ahol az üzleti életben használt szoftvereket használunk. Egy német cég, térítésmentesen odaadta a szoftverüket, hogy a kontrolling rendszert használjuk és tanítsuk és ez üzletpolitika meg marketing egy picit, de a hallgatóinknak meg jó.”

„Erösíteni kellene az informatikai oktatásban azokat a speciális szakmai szoftvereket, amik egy-egy gazdasági ágazatnál széles körben használtak Amelyek sokszor azért nem kerülnek oktatásra egyébként, mert alulfinanszírozott a felsőoktatás.”

„Az informatika kétélű, azzal fekszenek- kelnek. Ami az ő világuk készségszintű használatát jelenti, az azon kívülre nincsen hatással (excel funkciót pont ugyanúgy nem tudja, nem gyorsabb, mint aki fb-zik vagy nem).”

NAGYON FONTOS ÉS EGYRE NÖVEKVŐ A SZEREPE

A szociális kompetencia, a személyiség képzése nagyon fontos kérdésnek bizonyult.

⇒ És ez nem a nehezen kezelhető generáció problémaköre.

Ezt ugyanis nagyfokú általánosításnak érzik, **mert ez minden generáció esetén így hangzott el**, és mindenkire sem érvényesek ezek a megállapítások. Az értékrendjük a motivációjuk, tempójuk bizonyosan más, mint ahogyan a velük szemben támasztott elvárások is.

⇒ Hogy feladata-e a felsőoktatási intézményeknek a hallgatók személyiségformálása, arról szinte egyöntetűen az volt a véleményük hogy **nagyon fontos és egyre növekvő a szerepe**.

⇒ Komoly **programokat, tréningeket** - MyBRAND építés, Értelmiség képző modul, Felsőoktatási és viselkedési ismeretek tantárgy, Életmód tréning - dolgoztak ki arra, hogy a hallgatókat segítsék, fejlesszék ezen a területen.

⇒ Az is többször elhangzott, hogy nemcsak a hallgatók, hanem az őket **oktatók személyiségfejlesztésére nagyobb figyelmet kellene fordítani**, mert a példa érték, amit a diák követ.

„Nálunk ez is tudatos. Van egy minőségdíjas felsőoktatási pedagógiai modellünk. Van egy hatvan kreditnyi általános értelmiségképző modul minden egyes szakon, ebben van személyiségfejlesztés is.. Ezt minden szakos hallgató kapja. Van még egy olyan programunk, ami a mentori program, mentori órával, kontaktórával. Ez is azt szolgálja, hogy az értelmiségi lét életformává váljon.”

„Magas szintű a generalizálás, most is vannak alázatosak és felkészültek. Nem mondható ez az egész generációra. Mindenkire ezt mondják, szüleink, nagyszüleink.: Minden generáció más. Tény, hogy fontosabb a mély értelem, miért dolgoznak, a vezető újabb BMW-jéért nem szívesen dolgoznak, de egy célért igen.”

„Amikor 18 évesen idekerülnek, nem kiforrott egyéniségek, ez tolódik. Még nem is látják tisztán, mit is akarnak csinálni. Azért is indítottuk el a „my brand” képzési formát. Nagyon sok tréninget nyújt az egyetem, hogy amikor kikerül egy hallgató, addigra összeálljon egy CV, egy „brand”, ami azt mutatja, hogy ő mit tud, milyen képességei vannak.”

„A felsőoktatásnak igenis személyiségformáló intézménynek kell lennie, határozottan. Sok feladata van a felsőoktatásnak, olyan is, amit otthonról kéne hozni, de nem hozott otthonról, ezt meg nekünk meg kell érteni. Hát persze, mondjuk a felsőoktatásban dolgozóknak se ártana továbbképzéseket tartani, tréningeket.”

„A magyar köznevelés erőteljesen hard-skill központú, míg a magatartási-viselkedési rendszernek a fejlesztése az óriási hiányosságokkal küzd. Mind a tanuló, mind pedig az őket tanító felnőttek személyiségfejlesztésére nagyobb figyelmet kellene fordítani. Ezért értek egyet azokkal a tanulmányokkal, amelyek erőteljesen hangsúlyozzák a soft-skillenek a fejlesztését.”

„A legalapvetőbb a példamutatás, mert ha azt látja, hogy az oktató felkészületlenül áll ki elé, akkor ő is így fog hozzáállni.”

NAGY HANGSÚLYT FEKTETNEK A GYAKORLATI KÉPZÉSRE, DE MÉG MINDIG NEM ELÉG

A gyakorlati tudás kérdése szintén kritikus pontja a végzetekkel szembeni követelményeknek.

Az intézmények úgy érzik ebben minden eszközt igyekeznek megragadni, de azért érzékelhető, hogy nem teljes mértékben és nem minden intézmény egyformán tudja kielégíteni ebben a piaci igényeket:

✓ Az üzleti iskolák, az alkalmazott tudományok egyetemei, úgy érzik előnyösebb pozícióban vannak ezen a területen. Abban rejlik az erősségük, másságuk a tudományegyetemekkel szemben, hogy **nagy hangsúlyt fektetnek a gyakorlati** képzésre,

☞ míg az egyetemek esetében sokan úgy vélik, hogy **elmélethangsúlyos a képzés**. Az egyetemek véleménye azonban más, úgy érzik szintén komoly a gyakorlati képzés.

✓ **Kutatóbázisokon**, éles projekt feladatokon folyik a munka.

☞ Felmerült azonban az is, hogy a **forráshiány** is akadály a gyakorlati képzésnek, mivel a modern gyakorlati képzéshez szükséges eszközöknek komoly beruházási költségei vannak.

„Angol egyetemekkel kooperáció miatt mi már akkor gyakorlatorientált képzést csináltunk, amikor máshol még elméletet oktattak. Nem az elemző jellegű munkakörökben, hanem ahol rögtön be kell dobni a mélyvízbe.”

„Az alkalmazott tudományok egyeteme, ez nem csak egy szlogen, hanem valóban gyakorlatorientált képzésre törekszünk. A volt főiskolákból egyetemmmé lett intézmények valóban a gyakorlatra igyekeznek felkészíteni a hallgatóikat.”

„Elmélethangsúlyos, nálunk meg gyakorlathangsúlyos. Mondok egy példát, nálunk van olyan, hogy tematikus hét. Kettő egy félévben, azt jelenti, hogy nem a klasszikus órák vannak, hanem pontosan ilyen projektfeladatok, gyakorlólhelyeket látogatunk, szakmai programokat csinálunk, meghívunk előadókat, pont ezért, hogy a gyakorlatorientáltság biztosítva legyen.”

„Most volt az elmúlt évben egy olyan végzős hallgatónk, aki interdiszciplináris területen folytatta doktori kutatásait. Olyan eredményeket tudott felmutatni a kórházi fertőzések megelőzésében, amelyet azonnal fel tudott használni és továbbra is támogat az Országos Egészségügyi Fejlesztési Rendszer.”

„Szakképzési szakértőként úgy gondolom, sokkal gyakorlatiasabbnak kellene lennie. Ehhez viszont beruházás kell, hogy hozzáférhessenek a modern gyakorlati képzéshez szükséges eszközökhöz. Nagy támogatás volt, amikor a felsőoktatási intézmények a munkaadóktól direktben kapták a szakképzési hozzájárulást. Lennének ennek ma is jó gyakorlatai. Pl.: Az egyik gyakorló iskolánk gépjármű villamosság oktatásban szakképző intézmény, a gazdálkodó szervezetekkel közösen gyakorlóbázist hoztak létre. A modern gyárak legkorszerűbb termékei, autói kerülnek be az intézménybe. És a szakképző intézmény és a cégek a saját dolgozóiknak a felkészítésére, képzésére használják. Jó kezdeményezés a „Szakképzés 4.0-ból” a felsőoktatás és a technikusképzés közötti kredit beszámítási program, Középfokú szakképzési centrumokkal együttműködve most teszünk kísérletet arra, hogy az ottani technikusképzésből, majd, akik tovább jönnek a szakirányú felsőoktatásba, beszámítsunk krediteket.”

Részletes eredmények Különböző képzési fajták

NÉPSZERŰ A LEVELEZŐ, AZ ESTI VISSZASZORULÓBAN

A különböző képzési formákat csak röviden érintve, az volt az intézmények véleménye, hogy

- ✓ a levelező képzés népszerű, ez iránt nagy a kereslet és ezt az intézmények nagy része nyújtja is.
- ✓ Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok nagyon jók.
- ✓ A hallgatók **motiváltak**, nem könnyített körülmények között tanulnak, ugyanabból diplomáznak,
- ✓ így **a diploma súlya is ugyanolyan értékű**, mint a nappali tagozatosoké.
- ✓ További pozitívuma, hogy a levelezős **hallgatók visszajelzést tudnak adni** a tananyag minőségéről, gyakorlati hasznosságáról.
- ☝ Ugyanakkor felmerült az is, hogy az egyes szakok iránti csökkenő érdeklődést levelező oktatás bevezetésével próbálják kompenzálni, olyan szakok esetében is, ahol ez képzési szempontból nem megfelelő.
- ↓ Az esti képzés súlya azonban **csökkenő**.
- ↓ Mind a tanának, mind a hallgatónak **komoly kihívás**, hogy rendszeresen az esti órákban ezt az elfoglaltságot be tudja iktatni az életébe,
- ↓ így **kevésbé népszerű** és egyre kevesebb intézmény nyújtja.

„A levelező tagozatos munkarend fontos. Az a trend figyelhető meg, hogy ami nem készségfejlesztő programot jelent, ott az elektronikus tanulás, oktatás, távtanulás, internet alapú együttműködésen alapuló tanulás a jellemzőek.”

„Sokkal motiváltabbak, tudják mit akarnak, jobban koncentrálnak. Az önállóságukra sokkal jobban építünk, hiszen nekik csak szombaton vannak órák, egyébként ugyanaz a vizsgaanyag, ugyanabból kell diplomát szerezniük.”

„Akik levelező tagozatos képzésben vesznek részt, azok a munkaerőpiacról jönnek vissza, nekik biztosítva van a gyakorlat. Vannak kollégák – én is ezek közé tartozom - akik nagyon szívesen tanítanak ilyen hallgatókat, ugyanis nekik már van munkatapasztalatuk, és hogyha elmondunk bármilyen tananyagot, akkor nekik van mihez kötni. Van alapja, hogy ők véleményt mondanak arról, hogy ez a tananyag jó vagy nem.”

„Arra, hogy csökkent a jelentkezői létszám, nagyon sok felsőoktatási intézmény úgy reagált, hogy levelező képzéseket indított és már alapképzésen is levelezőn tanítanak építőmérnököket. Ami nonszensz, és elviszik a hallgatókat.”

„Az esti tagozatos képzések úgy érzékelem visszaszorulnak. Azt nem tudják biztosítani sem a munkaadók, sem az egyéni felnőtt tanulási életformával nehezen összeegyeztethető.”

„Esti nincs egy jó ideje, Az utóbbi 3-4 évben újból emelkedett a levelezősök aránya, jelen pillanatban olyan 55-45% a hallgatóink aránya a levelezők javára.”

„Nem sok helyen van esti képzés, Évente kb. 200 fővel indul.”

NAGY JÖVŐT JÓSNALNAK NEKI, DE MÉG CSAK ELEMÉIT ALKALMAZZÁK

Ez e-oktatási formának nagy jövőt jósolnak, és természetesen nyitnak is az e-learning irányba, de pillanatnyilag tisztán még nem alkalmazzák.

Jellemzően háttér támogatásként alkalmazzák, valamilyen on-line formában lehetővé teszik a tanulást:

- ✓ **Blended learning**, azaz az e-learning és frontális oktatás keverésével
- ✓ E-learning elemek használatával
- ✓ Skype for business becsatlakozás lehetőségével
- ✓ Mobil learning
- ✓ Web oldalon elérhető előadásokkal
- ✓ Akár valós időben követhető előadásokkal

Több gát is felmerült e-learning előtt

☞ **Egyrészt oktatási hatékonyság oldalról**

- ☞ A képzés **face-to-face formáját fontosnak** tartják
- ☞ A fiatalok ilyen formában való **tanulási képességében** és elszántságában nem igazán bíznak
- ☞ **Nem is lehet minden szakmát** távoktatással elsajátítani

☞ **Másrészt a kivitelezés oldaláról**

- ☞ kidolgozása, és működtetése **nagy horderejű feladat**
- ☞ Komoly **jogi szabályozási** feltételei vannak
- ☞ **Anyagi vonzatai** jelentősek, hiszen színvonalasnak kell lennie
- ☞ **Vannak nagyon innovatív megoldások** - virtuális osztályterem -, de Magyarország ebben még nem áll jól.
- ☞ Még az igazán nagy intézmények (Harward) **sem tudják tökéletesen csinálni.**

„A világban rengeteg ilyen felhő alapú diplomás képzés van, ehhez hozzá kell szokni.”

„E-learninges anyagok vannak, amivel segítjük a levelezősöket, a külföldieket. Így az előadások jelentős részét el tudják érni.”

„Mi ezt skype for business-es oktatásszervezéssel támogatjuk. Zajlik az óra, a hallgató bárholnan bekapcsolódik a kontaktórába, kommunikálni tud az oktatóval meg a többi hallgatóval. Vizsgák is vannak ilyen formában szervezve.”

„Minden a neten, egy belső hálózaton történik. Ennek kapcsán vezetjük be a digitális oktatási technológiákat, hogy a telefon használatával óra közben többször megszólítjuk a hallgatókat, felkelteni a motivációjukat, felmérni a kompetenciájukat, hogy az előző órából mi ment át, mi nem. Próbáljuk hatékonyá tenni az oktatást. Ez az e-learning keverése a frontális oktatással a Blended learning, ezt vezetjük be most minden szinten.”

„Tervek között szerepel, hogy legyen, de olyan jogi és technológiai feltételei vannak, aminek még nem tudunk megfelelni.”

„Nem minden szakmát lehet távoktatással tanítani. Egy klasszikus mérnököt, vegyészmérnököt, biológus-környezetmérnököt nem”

„Ez egy szakma. Ehhez egy rendszer kell, ahol följelentkezik, belép, ugye, hogy ne lopják el...tehát azért ennek van egy komoly hardware-software háttere. De ennek a jövője nagy.”

„Még a legnagyobbak sem mindig csinálják jól. A harwardi e-kurzusban is elég sok kifogásolni való van. Nagyon sok pénzt kell beleölni, hogy a mai kor hallgatói számára ne tűnjék gagyinak. Nem elég a professzor jegyzeteit felpakolni egy felületre.”

„Nem hiszek a teljesen online oktatásban, ebben a szakmában ez nem egy jó módszer. De itt még nagyon az út elején vagyunk.”

Részletes eredmények A felsőoktatási intézmények és az üzleti szféra együttműködése

AMIKOR A CÉGEK KERESIK AZ INTÉZMÉNYT

- ⇒ Az intézmények és a gazdálkodó szervezetek együttműködése elengedhetetlen, **így számtalan formában és sok céggel működnek együtt**, függően attól, milyen típusú a felsőoktatási intézmény, állami vagy magán, tudományegyetem vagy üzleti főiskola, és természetesen nem utolsó sorban, hogy milyen képzéstípusokat, szakokat működtet az intézmény.
- ⇒ Ez nem csak az együttműködési formák, de a kapcsolatfelvételi formák szintjén is különbségeket eredményez.
- ⇒ Főként a tudományegyetemek esetében jellemző, hogy nem kell keresgélniük, **az ipari, üzleti szféra keresi meg őket**. Különösen az informatikai oktatás területén, ahol annyi a megkeresés, hogy már ütemezniük kell. De ahogyan azt a dékán úr fogalmazta „ez nem magától van így, az összes **ipari kapcsolat kiépítése nagyon hosszú folyamat**” és nehézségekkel is jár.
- ⇒ A legproblémásabb része azt megértetni a cégekkel, hogy ahhoz, hogy az együttműködés az elvárt eredményt hozza, ahhoz jelentős erőforrásra van szükség, és itt nem elsősorban az anyagi vonzat a nehézség, hanem az, hogy **ehhez szakmai emberi erőforrást kell allokálniuk**.

„Ez vonzerő, hogy mögöttünk ott a Bosch. Ebben az esetben a diplomamunkájukat a hallgatók a partnercégeknél készítik el, ez nem szakmai gyakorlat.”

„Sok partnercégünk is van. Pl. informatikában van a Sigmanet nevű, meg a Clementine Consulting nevű cég, és hát marketingben is.”

„10-15 éve nekünk gondot okozott a szakmai gyakorlatok megszervezés, vadásztuk a partnereket. Most komoly nagy cégek jelentkeznek be, hogy szeretnének előadást tartani. És még 5-10 éve fordítva működött, most jönnek, sokszor hívás nélkül is. Most inkább szűrjük, hogy kit engedünk be.”

„A cégek jönnek ide. A kérdés az, hogy hogy tudjuk ütemezni, van olyan, hogy egy nap alatt három.”

„Ez nem magától van, Uniós programban sem véletlenül vagyunk benne. Ez rengeteg feladattal és erőfeszítéssel jár, csak 9 európai ország van benne. Közép-Európában senki, csak mi. Osztrákok sem, németek, olaszok, franciák satöbbi. Az összes ipari kapcsolat kiépítése is azért egy nagyon hosszú folyamat.”

„Nehézség azt megértetni a cégekkel, hogy ahhoz, hogy ez nekik az elvárt eredményt hozza, ahhoz nekik jelentős – nem is annyira pénzbeli, mert nem akkora összeg, mint amire az ember gondolna, a cégek költségvetéséhez képest – inkább emberi erőforrást kell mozgósítani. Fel kell építeni egy élő együttműködést az egyetemmel, szakmai alapon.”

AMIKOR AZ INTÉZMÉNYEK, HALLGATÓK KERESIK A CÉGEKET

- ⇒ Jellemzőbb forma, hogy az **intézmények keresik** meg a cégeket, ami nem kis erőfeszítésekkel jár, és van olyan gyakorlat, hogy erre **vállalati kapcsolattartót jelölnek ki** az intézmények.
- ⇒ Van, ahol **korábbi kapcsolatrendszeren**, személyes ismeretségen keresztül alakulnak ki együttműködések.
- ⇒ **Konferenciákra** mennek az intézmények.
- ⇒ Van, ahol a **diákokra bízják**, hogy találják meg a gyakorlati képzőhelyüket.
- ⇒ Az is felmerült ezzel kapcsolatban, hogy **több aktivitást várnának a vállalatoktól** is az együttműködések területén.

„Ez munkás dolog a cégekkel való kapcsolattartás, kell olyan ember, aki vállalati kapcsolattartó, aki folyamatosan jár a cégekhez.”

„2017 óta vagyunk a duális képzési rendszerben. Jelenleg 18 céggel van együttműködési megállapodásunk, őket mi kerestük meg.”

„Személyes ismeretségen keresztül. Az oktatóknak vagy a vezetőknek a korábban már kialakult kapcsolatai. Én pl. négy öt vagy nem tudom hány intézményben dolgoztam korábban, és a kapcsolataimat azt magammal hoztam azokból az intézményekből ide. De ugyanígy más kollégák is.”

„Amit mi most elkezdtünk elég erősen csinálni a karon, hogy igyekszünk minden építőipari konferencián ott lenni, meghallgatjuk őket, beszélünk velük, hogy mire is van szükség. És a TOP az az, akit beengedünk az oktatásba is, aki vendéglőadást tart, és projektfeladatot, szakdolgozatot is hoz.”

„Mi abban hiszünk, hogy megtanítjuk a hallgatót halászni és nem abban, hogy halat adunk nekik. Nem biztosítunk senkinek gyakorlati helyet, maguknak kell megtalálni. Mi megtanítjuk, hogyan kell keresni, bemutatni, meggyőzni és helytállni. De a mi képzésünk más, nem működnek együtt nagyon.”

„A vállalatok lehetnének proaktívak, ha van egy projekt, amit szeretnének fiatal szemmel, türelemmel megnézni, lehet megkeresni egyetemeket. Mini projekteket kidolgozni.”

MODELL SZINTŰ - CSÚCS EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

- ⇒ A csúcsa, amikor **egy cég egy adott profilra szervezett egész tanszéket finanszíroz**. Ezek a tanszékek az adott vállalat kutató-fejlesztő részlegeivel vannak kapcsolatban, közös projekteket visznek, melybe hallgatókat vonnak be, illetve ezeken a területeken mesterszak specializációkat visznek.
- ⇒ A következő szint a **„projekt-labor” típusú** együttműködés, olyan projektek felvállalása, melyekre a cégnek nincs kutatás-fejlesztési kapacitásuk, de olyan témák, melyekben megoldásra van szükségük. Erre 10-15 fős hallgatói projekt-laborokat állítanak fel mesterhallgatóból, doktori hallgatóból, oktatói vezetéssel, melyek munkaterv szerint, határidőre oldják meg a kutatás-fejlesztési feladatokat. A mesterhallgatóknak ez az oktatás része, tantárgyat vált ki és magas a kredit értéke.
- ⇒ Világcégekkel, kutatóintézetekkel, társintézményekkel, interdiszciplináris területen indítanak **kutatásokat**.
- ⇒ Doktori hallgatók vesznek részt az Európai Innovációs Technológia Intézet **ipari-doktori programjában**. A kutatási téma ugyanúgy cégtől érkezik. 50%-ban a cég finanszírozza, 50%-ban pedig az EIT. Összesen 1500 eurós ösztöndíj havonta. Három részből áll ez össze, európai uniós pénz, magyar állami ösztöndíj és ipari támogatás.
- ⇒ Egy **komplett mesterszak létrehozása ipari támogatással**, kifejezetten a cég által kért fő tematikai kutatási profilok mentén, egy teljesen új szak akkreditálása.

„Ilyenre van példa az Adattudományi tanszék, amit a Deutsche Telekom finanszíroz Berlinből és most indul a mesterséges Intelligencia tanszék, amit egy multinacionális cég magyarországi leányvállalata finanszíroz 3 évre. Az adattudományi az európai kettős diplomás mesterképzés, a mesterséges intelligencia az még nem. Ez a csúcsa az együttműködésnek.”

„Példaként az Ericsson szoftvertechnológiai labort szoktuk mondani, de van több is. Ez 2006-óta működik, 2011. óta egy keretszerződéssel és jelen pillanatban 6 vagy 7 projekt fut.”

„Számos nagy világcéggel, kutatóintézettel, társintézményekkel, interdiszciplináris területeken is indítunk kutatásokat. Például orvos-informatikai kutatások az Európai Unióban. A munka világában is majd számos olyan szakképesítés fog megjelenni a későbbiekben, mondjuk 2030-ig, amelyek nem a klasszikus egyszakosságra épülnek, hanem több tudományterületet művelő egyetemnek, ágazathoz tartozó cégnek az együttműködését fogják igényelni.”

„A Boschnak szüksége volt speciális tudású informatikusokra, van most is nagy számban, önzetű autó és támogató rendszerek területén. Neki ez a kutatási profilja. Akkreditáltuk és elindult a képzés. Ez is kettős diplomás európai képzés, ugyanebben a témában 4 helyen fut Európában képzés.”

DUÁLIS KÉPZÉS ÉS GYAKORLATI FOGLALKOZTATÁS

- ⇒ Fontos együttműködési forma **a cégek bevonása a duális képzésbe.**
- ✓ Ezt az intézmények alapvetően jó képzési konstrukciónak tartják,
 - ☞ de az üzleti szféra részéről, nincs rá nagy nyitottság, mint ahogyan azt a korábbiakban már tárgyaltuk.
 - ☞ Felmerült ezzel kapcsolatban az is, hogy a duális képzést veszélyeztetheti a német autógyárak helyzete.
- ⇒ **A szakmai gyakorlati hely biztosítása** valamivel egyszerűbb,
 - ⇒ ennek **rövidebb az ideje**, és a diákok ezt gyakran maguk intézik a rokon és ismeretségi körön belül.
- ⇒ Emellett jó képzőhelyről, jó fellépéssel, érkezve **könnyedén el is tudják adni magukat a hallgatók** az üzleti szférában.
 - ☞ Ugyanakkor nagyon sok cég nem mutat nyitottságot az iránt, hogy gyakornokot foglalkoztasson, mert
 - ☞ komolyan szabályozott és nem kis terhet ró a cégre,
 - ☞ miközben kevés haszonnal jár, mert mire a hallgató az ismerkedéstől eljut arra a szintre, hogy érdemi munkát végezzen, addigra búcsúzik is.

„A duális képzésbe próbáljuk a cégeket bevonni. Ez nagyon nehéz. A cégek többsége abszolút nem lelkesedik ezért a formáért, ennek szerintem az az oka, hogy itt a hallgatókkal elsőtől kezdve foglalkozni kell, amikor fogalma sincs, hogy melyik ajtó merre nyílik.”

„A minimálbér 60%-át kell fizetnie a hallgatónak, de nem csak azokra a hetekre, amikor ott dolgozik, hanem 52 héten keresztül. Azt jelenti, hogy hiába a minimálbér 60%-a, de kb. úgy jön ki neki a hallgató, mintha egy minimálbérest foglalkoztatna, miközben kevesebbet van ott a hallgató, és nem tud tőle akkora munkateljesítményt elvárni, sőt mi több, neki kell a hallgatóval foglalkozni.”

„A duális képzés egy nagyon jó konstrukció. De ha most mondjuk a német autógyárak a lassulása átgűrűzik hozzánk, akkor nem tudjuk, mi fog történni az autógyárak magyarországi vállalataival. Azt meg pláne nem, hogy a duális képzéssel mi fog történni.”

„A szakmai gyakorlat sokkal rövidebb, 12 hét. Általában a hallgatók ismeretségi alapon el tudnak helyezkedni. Sokan ott is maradnak a szakmai gyakorlatos helyükön. Legalább a 40-50%.”

„Az első négy hétben ismerkedik, elsajátítja a fénymásoló zöld gombjának technológiáját, az utolsó 4 hétben elbúcsúzik. A cégeknek ez eléggé mínuszos és nyűg.”

„Nagyon sok cég nem mutatott nyitottságot az iránt, hogy gyakornokot foglalkoztasson. Meglehetősen komolyan van szabályozva, és komoly terhet ró a cégre.”

STRATÉGIAI PARTNERI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

- ⇒ **Kooperatív képzés.** Ez egyfajta duális képzés, ahol nem rögtön a tanulmányok elején, hanem a hatodik félév után kezdődik a gyakorlati munka. Ezzel kapcsolatban volt, ahol azt nyilatkozták, hogy csökkenő érdeklődés mutatkozik iránta, míg máshol az újdonság kategóriájába sorolták.
- ⇒ **Külső tanszékként** működő stratégiai partnercégek. Oktatnak az intézmény képzésein, nagyon sok gyakorlati ötletet hoznak be az ott dolgozók, van közöttük címzetes docens, egyetemi tanár és felsőoktatási rangjuk is van.
- ⇒ Olyan együttműködés is létezik, hogy **a vállalati problémák kerülnek beemelése a szakdolgozati témaválasztékba.**
- ⇒ Olyannal is találkoztunk, hogy **a felsőoktatási intézmény tanácsadóként működik** egy vállalatnál, ahol az intézmény dolgozói tartanak tréninget, előadást.

„Ilyen a Nexon KFT-t, bér, ügyvitellel, HR szoftverekkel foglalkoznak. Tulajdonképpen a piac 80%-a az ő szoftvereikkel dolgozik, ő a mi külső tanszékünk. Azt jelenti, hogy oktatnak is a mi képzéseinknek a kollegák, illetve nagyon sok gyakorlati ötletet hoznak be. Az ott dolgozók között van címzetes docens, címzetes egyetemi tanár, felsőoktatási rangjuk is van. Nem ez az egyetlen terület, például a szociális ágazatban is vannak ilyen, úgy hívjuk őket, stratégiai partnerek, és erről szerződés is van.

„Ami még van, de alig használjuk, volt egy olyan, amit úgy hívtunk, hogy kooperatív képzés, ahol nem a vállalattól jött be a téma, hanem a hallgatókat kiengedtük 4 hónapos gyakorlatra, ott egyesével illeszkedtek be vállalati projektekbe, jellemzően mesterhallgatók már. De amikor a projekt laborjaink feljutottak, az érdeklődés eziránt nagy mértékben csökkent.”

„Az újdonság a kooperatív képzés. Kompetenciákat fel lehet szívni az iparban is, ezt kooperatív képzésnek hívják. Így komplett féléveket, tárgyakat el lehet végezni, most azt nyomozzuk az iparban, hogy mik ezek, amiket el lehet az iparban végezni.”

„Most volt egy pályázatunk, EFOP 3.6.1-es, ott volt kifejezetten egy ilyen programpont, vállalati problémák beemelése a szakdolgozati témaválasztékba..Meggérdeztük a cégeket, beépítettük a szakdolgozati témák közé.”

„Budapest Airportnál az egyetem kvázi, mint tanácsadó működik és nagyon fontos, hogy az itt felhalmozott tudás ne itt maradjon, hanem kerüljön ki. Mi ott egy komplex oktatási palettát alakítottunk ki és a mi kollégáink járnak oda tréninget, előadást tartani.”

SZAKEMBEREK BEVONÁSA AZ OKTATÁSBA

Elterjedt a szakemberek bevonása az óraadásba, ez nagyon rugalmasan, számos formában működik:

- ⇒ **állandó főállású oktatóként vannak foglalkoztatva**, de az üzleti szférában is tevékenykednek.
- ⇒ **vagy külsős óraadóként** olyan státuszban, amikor vagy szerződéses alapon tartanak órát, vagy töredék munkaidőben kerülnek foglalkoztatásra, de mellette szintén van állásuk.
- ⇒ Szintén közkedvelt, különösen a diákok által, **a vendég előadók meghívása**, mert még közelebb viszi őket a gyakorlathoz.

Ezen szakemberek az óraadás mellett más formákban is bekapcsolódnak az oktatásba:

- ⇒ **A specializációs tananyag tartalom kidolgozásába** vonják be az üzleti szereplőket, hogy **milyen kompetenciák kerüljenek fejlesztésre**.
- ⇒ Bevonják őket a **tanterv összeállításba**, hogy az ő igényeikhez közelebb kerüljenek az intézmények által oktatott ismeretek.
- ⇒ Diplomamunkáknál, szakdolgozatoknál témavezetők, oktatók, illetve opponensként is közreműködnek.

„Főleg a műszaki képzéseinken, de a gazdaságin is előfordul ilyen, olyannyira, hogy nálunk van egy félállásuk, óraadóként is, de akár munkaviszony keretében is részt vesznek, de olyan is van, hogy csak egy-egy előadásra hívjuk meg vendégelőadóként.”

„Sok stratégiai partnerrel dolgozunk, ezek olyan szakemberek, akik nem egyetemi oktatók, csak egy-egy kurzusra jönnek, tartanak órát. Viszont a kapcsolat szoros, tanszéki értekezletre járnak, mintatanterv módosításban javaslatokat fogalmaznak meg, tehát tulajdonképpen ilyen értelemben rugalmasak vagyunk. Főállású oktatók között is vannak többen, ez tudatos, akik dolgoznak is a szakmában. Pontosan ezeken a szakokon.”

„Sokszor meghívunk előadóknak sikeres üzletembereket, az ilyen tipikus win-win szituáció, amikor nekünk is jó, hogy gyakorlatból jött embertől hallanak izgalmas dolgokat a hallgatók. De ezt szeretik a vállalati emberek is, szeretnek a sikereikről beszélni. A legsikeresebbek azok meg még a kudarcaikról is szeretnek beszélni, azok szoktak a legjobbak lenni. Diplomavédésnél szoktunk hívni a bizottságba, sok formája, sok rétege van az együttműködésnek.”

„Olyan szoros ipari partnereink vannak, akik itt előadnak, utána konzulens-t adnak, náluk végzik a szakmai gyakorlatot.”

„Tananyag tartalmakat véleményezik, tehát nem ők dolgozták ki a tárgyat, hanem, hogy milyen kompetenciákat kéne fejleszteni, másrészt a képzésünknek a gyakorlati részét is támogatják.”

„Sok vendég óraadó csatlakozik a szakdolgozat íráshoz. Akkor ő a konzulense a hallgatóinknak.”

AZ ÁLLÁSBÖRZÉK SZEREPE CSÖKKENŐ, ÁTHELYEZŐDIK A VIRTUÁLIS TÉRBE

Azt nem lehet kijelenteni, hogy az állásbörzék nem relevánsak, viszont a beszélgetések során azt tapasztaltuk, hogy kevésbé alkalmazott formája az üzleti szférával való együttműködésnek.

- ⇒ Többször és több módon is megfogalmazták, hogy **nem foglalkoznak állasközvetítéssel**, mert a képzés része, hogy a diák el tudja adni magát.
- ⇒ A fejevadászat áthelyeződött a **virtuális térbe**
- ⇒ **Alacsony a hallgatói érdeklődés**, egyrészt, mert a nappali tagozatosok többsége még nem abban a fázisban van, a levelezősöknek nincs rá szüksége, másrészt pedig a diákok nem szeretik az extra elfoglaltságokat, sokszor még a szabadidős programokat sem látogatják.

Persze vannak ellenpéldák

- ⇒ **Saját szervezésű „karrier expónak” nevezett** rendezvény
- ⇒ Nyílt napok, fórumok
- ⇒ Tematikus hetek
- ⇒ Edukáció

„Szerveztünk korábban, egy pár éve nem szervezünk, mert olyan alacsony a nappalisok létszáma, hogy nem éri meg tíz céget idecsődíteni, több a cég, mint a hallgató, kis túlzással. Be kell jönni az iskolába, amikor nincs óra.”

„Mi nem halat adunk a diákok kezébe, hanem megtanítjuk halászni őket.”

„Ilyet nem szoktunk csinálni. Próbálkoztunk vele, de azért nem érdemes, mert az hallgatóink 90%-a levelező tagozatos, nagyon nagy arányban. A nappali tagozatos képzésben a diákjaink még nem jutottak el oda, hogy az álláskeresés fázisában lennének. De nagyon sok diákunk már a képzési idő alatt is keres állást.”

„Azért vannak ilyen fórumok, nyílt napok. Saját, jó minőségű, Elég jó nevek jönnek.”

„Évente kétszer tartunk karrier-expót, ami elég népszerű, az ilyen kitelepülős. Itt a cégek rengeteget interjúztatnak, arra jó nekik, hogy kitelepülnek ide, sok hallgatóval találkoznak ilyenkor. Nyilván még az aktív hallgatókkal, akkor próbálják őket elkötelezni a cég felé.”

„Említettem a tematikus heteket, ilyen nyílt napokra szoktuk vinni a hallgatóinkat, sokan el is tudnak helyezkedni a megbeszélések eredményeképpen. Mi is tartunk egyébként nyílt napokat.”

„Hát ugye először is elmegyünk az Edukációra, az most volt, két hete. És hát vannak nyílt napok itt nálunk, most is lesz nemsoká.”

ANYAGI ÉS ESZKÖZTÁMOGATÁSOK

Emellett működnek más jellegű együttműködési formák:

⇒ **Diákok támogatása ösztöndíjjal**

⇒ Emellett olyannal is találkoztunk, hogy **eszközzel támogatja a cég az intézményt, olyan ipari robotokkal, melyek termelési célra már kevésbé, de oktatási célra kiválóan alkalmasak.**

„Kettő céggel van ösztöndíj szerződésünk. Két iparvállalattal, akik minden félévben, 5-5 diáknak, hallgatói ösztöndíjat adnak.”

„Tavalyelőtt, 2018 novemberében kaptunk például egy ipari robotot tőlük, amivel a laboratóriumunkat felszereltük. Most kaptunk egy másik cégtől egy másik robotot, amit be tudunk állítani az egyik laboratóriumba. Vannak olyan cégek, akik kifejezetten szívügyüknek tartják a felsőoktatás támogatását, nyilván ezek olyan robotok, aminél nekik már nagyobb teljesítményű gépeik vannak, viszont oktatási célra kiválóan alkalmasak. Az ilyen cégeket meghívjuk különböző rendezvényeinkre, most is közösen fogunk rendezvényt szervezni.”

JÓK A TAPASZTALATOK, DE VANNAK NEURALGIKUS PONTOK

Az intézmények pozitívan értékelik az együttműködéseket.

- ⇒ Gyakran elhangzott a beszélgetések során a „**win-win**” kifejezés, azaz, hogy **minden fél profitál a kapcsolatból**, az intézmény, a cég, a diák, és emellett társadalmi haszna is van.

Ugyanakkor vannak neuralgikus pontok az együttműködésben.

- ⇒ Az egyik kardinális probléma, hogy **a cégek túl hamar állást ajánlanak az alapszakos hallgatóknak**, így sokan a mesterszakig már el sem jutnak, ami mind a hallgatói, mind az osztálytársadalmi érdekeket sérti.
- ⇒ A másik jelentős súrlódási pont az egyetemek és a cégek között, hogy a kötelező gyakorlat során **a gyakorlatban eltöltött órák száma sokkal magasabb, mint ahogyan azt az intézmény ideálisnak tartaná**, mert az ő álláspontjuk az, hogy a diákok elsődleges feladata a tanulás, míg a vállalatok úgy hirdetik meg pozíciókat, hogy már megkövetelik a gyakorlatot, behajszolva ezzel a diákokat a túlvállalásba.

„Ez egy win-win-win modell, tehát nyer a cég, nyer az egyetem és társadalmi haszna van.”

„A fiatalok munkát kaphatnak, illetve, hogy a végzés után nagyon hamar el tudnak helyezkedni, három hónapon belül.”

„Az alapszakos hallgatóknak ajánlanak munkát, elviszik őket félkész módon, mert vannak olyan informatikai cégek, akinek egy nagyon kis képzéssel rendelkező, ám de tehetséges hallgató is jó munkaező. Ezzel zsákutcába viszik a diákokat, ráadásul ez osztálytársadalmi szempontból is rossz megoldás.”

„Nem elég, hogy sok hallgató elmegy külföldre, hanem az ittenieknél sokszor látjuk, ahogy megjelenik a munkaezőpiacon, pont a legjobbak. Itt kéne valami konszenzust kialakítani, munkavállaló és egyetemi szféra között

„A mostani építőipari helyzetben óriási fizetéseket kínálnak és elviszik a hallgatóinkat, és sokszor a jó hallgatóink azért nem fejezik be az egyetemet, mert elviszik őket 500 ezres fizetéssel.”

„Az IT-s hallgatókat első évben el akarják vinni. Az a szöbeszéd, hogy akinek az első év végére nincs állása, arra furcsán néznek, hogy valami baj lehet vele, hogy még nem kapott ajánlatot.”

„A kötelező gyakorlat teljes munkaidős tevékenység. A gond, hogy a vállalatok eleve úgy hirdetik meg pozíciókat, hogy már megkövetelik a gyakorlatot. Ezt a diákok el is hiszik és ezért az ajánlott 20 óránál többet dolgoznak. És azért ismerjük a valóságot, hogy vannak diákjaink, akik nem tudnák fedezni a költségeiket, tandíj, albérlet, élelem, ha nem dolgoznának. Már csak a végét látjuk, amikor a diák megcsúszik a tanulmányaival, egészségügyi problémája lesz a túlhajszoltság miatt.”

Részletes eredmények
A BKIK szerepe, lehetséges
bekapcsolódási pontok

KEVÉSSÉ ISMERT, AZ OKJ-S KÉPZÉSHEZ KÖTIK

A Budapesti és Kereskedelmi Iparkamara oktatásban betöltött szerepéről keveseknek volt tapasztalata, a legtöbb interjúalanyuk felszínesek voltak az ismeretei.

Többnyire nem ápolnak szoros kapcsolatot a BKIK-val, mert vannak olyan intézmények, akik a képzésükhöz szorosabban köthető szakkamarákkal, szövetségekkel állnak inkább kapcsolatban.

Ami a BKIK szerepét illeti, kevesebben tudtak nyilatkozni, de egy-egy dolgot azért megemlítettek:

- ⇒ Volt, aki azt emelte ki, hogy **a szakképzés területén van rendkívül aktív szerepe**, amiben maga a megkérdezett is érintett volt, aki vizsgaelnök is.
- ⇒ Találkoztunk olyannal intézménnyel, mely együttműködésben van a BKIK-val, **junior tanácsadói képesítés** területén.
- ⇒ Volt olyan intézmény, aki arra emlékezett, hogy **a duális képzés során a kamara ajánlását** is be kellett szerezniük.
- ⇒ Volt, aki a **pályaaorientáció** területét emelte, hogy abban van szerepe a kamarának.
- ⇒ Sokszor a BKIK-t az MKIK-val együtt említik, és a szakképzés területét kötik hozzá. Előfordul még ezen a szinten is, hogy keverik is a kettőt, mert Parragh úr neve is elhangzott..

„Ismerem a szakképzést, tudom, hogy ott a kamarák szerepe rendkívül nagy. Sokszor voltam szakképesítő vizsgaelnök is, ott a kamarai tag delegált résztvevő, visszajelzést is ad a kamara számára.”

„A vezetés szervezés szakon van a BKIK-val egy ilyen együttműködésünk, hogy azok a magyar hallgatók, akik jól teljesítenek, azokat a Drimál Istvánon keresztül segíti, hogy becsatlakozzanak a tanácsadói körbe és hogyha bizonyos óraszámot elérnek, a diploma mellé egy ilyen junior tanácsadói képesítést kapnak. Ezen még lehetne finomítani, de itt én is hibás vagyok, de István nagyon nyitott. Egy évig nem én vittem a mesterszaknak a szakfelelősségét, egy picit elhalt és most újra akarjuk ezt a junior tanácsadót és nyitott volt ebben a kamara.”

„Nekem nincsen kapcsolatom, de az iskola tulajdonosának igen, ugye ez egy magán intézmény. Nem tudom, szokott ő valamit emlegetni, aki ott dolgozik, valamilyen vezető lehet, vagy oktatással foglalkozó. Mindegy. Nekem semmi nincs, de a tulajdonosnak van.”

„A BKIK-ról nekem őszintén...Nincsen semmi infóm. Az MKIK - vagy nem tudom mennyire köthető az a BKIK-hoz - a szakképzésen tartja nagyon rajta a szemét, a középfokú képzést, a technikumot is és ebbe belevonták a felsőoktatást, a mi karunkat is. Ilyen szinten van a szakképzésre rálátásunk. Szakképzés 4.0-ának hívják.”

NYITOTTAK MINDENRE, AMI HASZONNAL KECSEGTET

Annak ellenére, hogy az intézményeknek már vannak nagyon komoly háttérű kapcsolatrendszerük, mégis **nagy nyitottság mutatkozott bármilyen segítségére, koordinációra, információ cserére.**

Nem várják, hogy mások tegyék meg helyettük a megfelelő lépéseket, mert mindenkinek **el kell indulni egymás irányába, de az ő szóhasználatukkal élve, szükséges egy interface.**

Sőt, van, ahol a felsőoktatási intézmény és vállalatok együttműködésére már rendszer modellt is létrehozta, ott a modell bemutatására is nyitottak. (ELTE Informatikai Kar dékánja)

Emellett a Corvinuson elhangzott Stukovszki Tamás neve, aki a vállalati kapcsolatok igazgatója, akivel érdemes felvenni a kapcsolatot.

„Minden ilyen szakmai szervezettel szívesen leülünk beszélgetni, arról, hogy ezeket a vállalati együttműködési modelljeinket, amit mi már kialakítottunk (ELTE informatikai kar) hogy a tagok felé ezeket az információkat tudják továbbítani és nyitottak vagyunk további vállalatokkal együttműködni.”

„Mindenki elindul, mindenkinek lépéseket kell tenni.”

„Van egy világ, amelyik azt mondja, hogy nagyon fontosak egymás számára, de nincs interface közöttük.”

„Nyitottak vagyunk mindenre, ami haszonnal kecsegtet. Minél több formális informális csatorna van, annál jobb.”

„Van nekünk egy vállalati kapcsolatok igazgatónk, úgyhogy, ha esetleg ezek termőre fordulnak ezek a tervek, én mindenképpen azt javaslom, hogy majd övele lehet folytatni. Úgy hívják, hogy Stukovszki Tamás.”

„Nem tudom, hogy nekik milyen szervezetekkel vannak kapcsolataik. Közvetlenül nekünk megvan az ipari cégekkel a kapcsolatunk. Az állami, kormányzattal is megvan, a szakkamarákkal is megvan a kapcsolatunk. Nem tudom. Nyitottak vagyunk, ez a BIM képzés jó példa volt arra, hogy milyen szervezetek érdeklődnek. Társadalmi szervezetek is, az ÉMI, akkor a kamarák, ezek mind-mind a cégeken kívül ezekkel is együttműködtünk, vagy kikértük a véleményüket. Külföldi cégekkel is megvan a kapcsolatunk, akiknek vannak itt cégei, leányvállalatai. Én nem tudom, hogy miben tud, de nyitottak vagyunk. Akkor egyet hadd mondjak, az MMK-nak a Magyar Mérnök Kamarának a lapja, most jelenik meg egy cikk, az összes digitális képzésünknek lesz egy 6 oldalas cikke. Azt szerezzék meg, vagy el tudom küldeni Önnek, nagyon jó összefoglalás.”

NEM MINDENKI ÉRZI HASZNOSNAK

Voltak olyan intézmények is, elsősorban a nagyobb egyetemek, ahol nem érezték ennek hasznosságát, mert

- olyan komoly együttműködések vannak, melyek modell szinten működnek, így **már nincs szükségük egy harmadik fél bevonására.**
- a szakkamara esetében az tapasztalták, hogy **nem jelent valós segítséget**, inkább egy fölösleges harmadik.
- volt, aki nem ellene volt, de felvetette, hogy **nem célszerű mindent központosítani**, egy szervezet kezébe adni.

„Jó kérdés, erre egy politikus választ adni. Például a Mérnöki Kamarával, jó kapcsolatunk van, közös rendezvényeink vannak, közösen szerveztünk előadássorozatot, plakátkampányt. A jogosultságok rendszerét a Kamarával együttműködve építjük fel. A Kamara igyekszik követni, hogy hogyan változik a terv, hogy a jogosultságokat ahhoz igazítsa. De nekünk olyan napi kapcsolatunk van a legnagyobb ipari partnerekkel most már, hogy nincs szükségünk a Kamarára. Ezt ki merem jelenteni.”

„Közvetlenül nekünk megvan az ipari cégekkel a kapcsolatunk. Az állami, kormányzattal, a szakkamarákkal, társadalmi szervezetek is, az ÉMI, akkor a kamarák, ezek mind-mind a cégeken kívül ezekkel is együttműködtünk, vagy kikértük a véleményüket. Külföldi cégekkel is megvan a kapcsolatunk, akiknek vannak itt cégei, leányvállalatai. Én nem tudom, hogy miben tudna még segíteni.”

„Nem látom értelmét a koordináló szervezetnek. Mindig a cégvezetőnek és nekem kell leülni, máshogy ez nem működik.”

„Az sem jó, ha mindent ilyen borzasztóan központosítunk. Nem tudom a jó megoldást, lehet nem lenne haszontalan, ha lenne ilyen szervezet, de csak akkor, ha nem valami névleges, 526-ik intézmény.”

INTERFACE FUNKCIÓ - TERET ADNI A PÁRBESZÉDNEK

A BKIK számára számos bekapcsolódási lehetőséget látnak,

- ⇒ mint egy olyan szervezettől, mely tömöríti „stake-holder”-eket elsődleges feladatának azt érzik, hogy, **TERET ADJON A PÁRBESZÉDNEK**, az információcserének, olyan **fórumok, rendezvények** szervezésével, ahol találkozhatnak az adott témában / szakmában érintett szereplők, a vállalati szféra, a felsőoktatás és nem utolsósorban a hallgatók.
- ⇒ Legyenek **visszacsatolások**, legyen helye a párbeszédnek és ebben a BKIK betöltheti az ernyő, a koordináló szerepet. **Minél több olyan szakmai fórumot biztosítani, ahol megtudható, hogy mit akar a vállalati szféra.**
- ⇒ Fontosnak érzik azonban, hogy ezek a fórumok **kreatívak legyenek** „nem kiülünk a pódiumra” jellegű párbeszéd formájában, mert ahogyan fogalmazták „ezeknek az interakcióknak a formája is fejlődik, ötletes, frappáns dolgot kell kitalálni, hogy legyen érdeklődés, mert az is tapasztalható, hogy a legfontosabb szereplők, a hallgatók, egyre nehezebben mozdulnak ilyen irányba.

„Az ilyen szervezeteknek az kell hogy legyen a missziója, hogy teret adjon a párbeszédnek. Mindent csak úgy lehet megoldani, ha beszélnek egymással a szereplők.”

„Minél több olyan fórum van, ahol megtudható, hogy mit akar a vállalati szféra, az is jó, hogy a hallgatókat bevonjuk, az sem mindegy, hogy ők mi iránt érdeklődnek, ha a kettő találkozik, az külön jó, ha vannak ilyen fórumok, az hasznos.”

„Példát mondok, a Nemzeti Művelődési Intézet az én tanszékemhez kapcsolódó községe-szervezés szakon ezt a feladatot felvállalja. Folyamatosan kapcsolatot tart a felsőoktatási intézményekkel, koordinálja a képzést, a felsőoktatási- és az OKJ-s képzést, úgy, hogy bevonja felsőoktatást. Van jó példa előttünk, hogy hogy lehet, de nyilván ezt szakmacsoportonként lehetne megcsinálni, tehát nem általában, hanem egy adott szakterület közreműködőit összevonni.”

„Én azt gondolom, a kamara lehet egy ilyen közvetítő közeg a párbeszédben, de nem egy kiülünk a pódiumra és beszélgetünk, valami új formában, dinamikusabban, facilitálva valahogy. Ezeknek az interakcióknak a formája is fejlődik. Itt is valami ötletes, frappáns dolgot kell kitalálni és akkor nagyobb lesz az érdeklődés.”

KÉPZÉSEKRŐL TÁJÉKOZTATÁS

- ⇒ Amellett, hogy a párbeszédnek teret ad, fontos szerepet tölthet be a BKIK a **TÁJÉKOZTATÁSBAN**.
- ⇒ Egyrészt **a vállalatok tájékoztatásában a képzéstípusokkal kapcsolatban**. A felsőoktatási intézmények ugyanis azt tapasztalják, hogy a vállalatok nincsenek megfelelően tisztában azzal, hogy mit jelentenek és mivel járnak az egyes képzési típusok - duális, felsőoktatási szakképzés.
- ⇒ Az ismerethiány pedig több szinten is jelentkezik.
- ⇒ Gátat emel a cégek képzési rendszerbe való bekapcsolásával szemben, és a foglalkoztatást is akadályozza, mert elzárkóznak, ha számukra nem ismert végzettségű munkavállalóval állnak szemben.

„Létezik felsőoktatási szakképzés. A vállalatok abszolút nem tudták, hogy mi ez, aki innen kikerül az mit tud, Igaz, hogy nincs diplomája, de ezt meg ezt tudja. Ha információk befolytak egy központba, onnan ki, akkor az talán hatékonyabb lehet.”

„Ugyanez az információs dolog a duális képzéssel kapcsolatban. Lehetséges, hogy azért is nem annyira aktívak a cégek, mert nem is igazán értik, hogy mi ez. Az, hogy felsőoktatási intézményektől jön valaki, egyenként, minden cégnek elmagyarázni, nyilván el kell, de ha kapnának már inspirációt, pozitív megerősítést a kamara részéről is, hogy ilyen és ilyen előnyök vannak, és hogyha felsőoktatási intézmény megkeres, akkor nyitottan álljon hozzá. Budapesten még nehezebb a cégekkel való dűlőre jutás a duális képzés, szakmai gyakorlatok kapcsán is.”

ÜZLETI SZFÉRA IGÉNYEINEK MONITORINGOZÁSA ÉS VISSZACSATOLÁSA

A vállalati igények **MONITORINGOZÁSA ÉS VISSZACSATOLÁSA** komoly terület lehet a BKIK számára, mivel a felsőoktatási intézményeknek nagy szükségük lenne szervezett visszacsatolásra.

⇒ **Szakképzés elemzés** – ágazati igények feltárása

⇒ **Kompetencia igények és állapotok feltárása**

⇒ Az intézmények **komolyabb szakmai inputot** szeretnének a vállalatoktól, hogy érdemben és időben tudjanak reagálni az igényeikre.

„Szakképzés elemzést, előre jelző tevékenységet végezhetne. Még nincs adatbázis integrálva, de a statisztikai, köznevelési, munkaerő piaci adatbázisok, ezek mind integrálásra kerülhetnének, és ebből rengeteg szűrés hajtható végre, teljesen precíz módon. Régiós, ágazati elemzéseket tekintve ezek lehetnek azok a területek, amelyek eredményeit széles körben megismertetni a képző-intézmények döntéshozóival. Az ilyen kutatások, elemzések akkor értékesek, ha olyan eredményeket kapunk és olyan funkcionális formában közöljük, amely bizonyos döntési helyzetben lévő célcsoportok számára, döntést támogató háttérelmézést jelentenek.”

„Kicsit az OKJ-hez hasonlóan, minél gyakoribb monitoringozása azoknak a kompetenciáknak, amik valóban kellenének, hogy a felsőoktatásban kialakításra kerüljenek. Van erre törekvés, az európai képesítési keretrendszer, melyhez a nemzeti képesítési keretrendszer kapcsolódik. Elv van, de ez nem gyakorlat.”

„Volt egy egyetemmel egy közös kutatásom, különböző szakképzettségi szintenként megnéztük, hogy milyenek a kompetencia állapotok és mi a munkaadói kompetencia igény. Szépen ki lehet mutatni, hogy hol vannak a nagy deficitek a kompetenciafejlesztésben. Az ilyen típusú elemzések lehetnének azok, amelyek direkt információk a képzőintézmények felé.”

„Nincs meg a folyamatos, átfogó együttműködés. Ad-hoc jellegűek inkább. Vagy „szorít a cipő” a cégnél, most kell 20 mérnök, nyitunk egy új telephelyet, akkor oda kell mérnök, ezt azonnal ki tudja szolgálni viszonylag dinamikusan a felsőoktatás. De amennyiben technológia- vagy folyamat-mérnökök kellenének, ott már szakirányú, speciális programok kellenek, azt viszont nem tudjuk dinamikusán kiszolgálni.”

„A cégektől nagyon semmitmondó visszajelzést kapunk. Ha komolyabb szakmai input jönne a cégek részéről, milyen típusú, milyen időtávban, stb.”

KÖZVETÍTÉS / ADATBÁZIS

További gyakorlatiasabb, **KÖZVETÍTŐ SZEREPET** is szívesen fogadnának a BKIK-tól az intézmények, mivel a kamara rendelkezik olyan **adatbázissal, elérhetőségekkel**, ami lehetővé teszi számára, hogy elérje a cégeket.

⇒ Ha kutató munkát végezne abban, hogy könnyebb legyen megtalálni a **potenciális vállalatokat** a képzésbe való bekapcsoláshoz. Nem megoldást várnak, hanem közvetítést, hogy kihez menjen oda tárgyalni az intézmény.

⇒ **A jó minőségű gyakorló helyek** koordinálása.

⇒ Az oktatás és a gazdaság közötti információáramláshoz olyan **adatbázis létrehozása**, melyet mind a munkaadók, mind a képző intézmények látnak.

„Az intézményeket és a gazdálkodó szereplőket hozza össze egy-egy fejlesztési területen. A partnerségi együttműködés ösztönzésében, szervezésében, koordinálásában fontos szerepe lehetne, ha ezt el tudja vállalni a kamara.”

„A vállalati kapcsolatrendszerüket, az elérhetőségeiket ismerve felméréseket végezni, amik segítik, hogy kihez menjen oda az intézmény. Nyilván nekünk is aktívnak kell lenni, nem várhatjuk, hogy majd a kamara idehoz tálcán akármilyen céget. Olyan szelektálást várok, hogy ehhez a tízhez érdemes odamenni, ahhoz a húszhoz nem.”

„A potenciálisan nyitott partnerekre felhívni a figyelmet. Lehetne egy ilyen közvetítő a felsőoktatási intézmény és az ipari szereplő között, mert nem találkozik mindenki mindenkivel. Ha információk befolytak egy központba, onnan ki, akkor az hatékonyabb lehet.”

„Sokszor elhangzott Magyarországon az elmúlt 20 évben, hogy az oktatás-gazdaság közötti információáramláshoz hozzunk létre olyan adatbázisokat, amelyet mind a munkaadók mind a képzők látnak. Ezt sajnos máig nem sikerült megvalósítani. Fontos lenne az, hogy az intézmények látnák folyamatosan az igényeket. De ha azt mondom, hogy egy „etikus” hekker képzés, mondjuk egy banki vagy kereskedelmi szférának, cégek biztonsági rendszerének működtetéséhez, ide ilyen speciális felkészültségű informatikusok kellene. Vannak perspektívikus elképzeléseink is, csak ezeknek a kivitelezéséhez sokkal több forrásra lenne szükség. Ilyenkor irigykedünk Nyugat-Európai hasonló területen működő egyetemekre, ahol mondjuk a kutatás-fejlesztésen hatszor akkora alapok állnak rendelkezésre, mint nekünk.”

SZABÁLYOZÁS / STABILITÁS BIZTOSÍTÁSA

- ⇒ Emellett **SZABÁLYOZÓ SZEREPET** is betölthetne, mert szükség lenne olyan **etikai szabályozásra** is, ami a cégeket korlátozná abban, hogy még nem végzett hallgatókat átcsábítsanak az üzleti szférába. Erre már törekvések is voltak az Informatikai Vállalkozások Szövetségével, illetve vannak a Magyar Rektori Konferencia Informatika Tudomány Bizottságának részéről.
- ⇒ Továbbá, hogy a **gyakorlati munkában tölthető munkaórák racionalizálásra, szabályozásra** kerüljenek, ne vállalhassa magát túl annyira a hallgató, hogy az a tanulmányai, illetve az egészsége rovására menjen.
- ⇒ **Lobby, érdekvédelmi tevékenység**, Segítené a felsőoktatási helyzetet, ha a kamara **stabilitást** vinne a rendszerbe, mert a gazdasági életben **a törvényi hátterek nagyon gyorsan változnak**, és erre kell felépíteni az intézményeknek a képzési programjukat.
- ⇒ **Közbenjárás a magánintézmények finanszírozási kérdésében.**

„Az Informatikai Vállalkozások Szövetségével sokszor tárgyaltunk arról, hogy tegyenek valamit, hogy a tagjaik etikusán közelítsenek az egyetemi hallgatókhoz és ne ajánljanak tehetséges, adott esetben elsőéves hallgatóknak munkát, erről nem sikerült megállapodni. Én nagyon szívesen kötök ilyen megállapodást, most a Magyar Rektori Konferencia Informatika Tudomány Bizottságának az elnöke vagyok, és ott már többször gondolkodtunk azon, hogyha a cégek nem alkotnak a maguk számára etikai szabályozást, akkor mi alkotunk egy olyan normát, ami mentén egységesen lépünk fel és nem engedünk cégeket visszaélni ezzel. De ez egyébként nyugaton ugyanígy van. Az Európai Informatikus Dékánok konferenciáján többször előkerült, hogy milyen módon kell az iparral együttműködni. Az osztrák, brit, német egyetemek ugyanazt a politikát követik, amit mi, hogy nem hajlandók megengedni azt, hogy a hallgatókat egyesével bombázzák, már a tanulmányaik alatt.”

„Törvénnyel nincs szabályozva Magyarországon, hogy egy nappali tagozatos hallgató mennyit dolgozhat. Erre mi azt a megoldást választottuk, hogy tettünk egy ajánlást, a hallgatói önkormányzattal megtárgyalva. Mi azt ajánljuk - megjegyzem a Harvard is ezt ajánlja, nem mi találtuk ki -, hogy max. 20 órát dolgozzanak hetente, többet ne. De ugye nincs eszközünk, hogy ezt szankcionáljuk.”

„Változnak a szakképzések, a felsőoktatásban is mindig változik. Attól függően, hogy most hogyan dönt a kormányzat: lesz nyelvvizsga, nem lesz nyelvvizsga? Kell egy háttérstabilitás, hogy arra fel tudja a képzési programját építeni az intézmény.”

„Persze a legnagyobb segítség az lenne, ha meggyőznék az állami szerveket, hogy kapjon állami finanszírozást a magán felsőoktatás is. Az állam szíveskedjen támogatni bennünket, mert különben nem lesz egymillió munkahely, amire kötelezettséget vállaltak.”

E-LEARNING TÁMOGATÁS ÉS HALLGATÓI OLDALON NYÚJTOTT TÁMOGATÁS

⇒ Az e-learning kapcsán felmerült, hogy ez az a terület, melyet **fejlesztő pályázatokkal** kellene erősíteni, ez szintén olyan terület, ahol a BKIK szerepet vállalhat.

„E-learninget kellene erősíteni, támogatási és pályázati programokkal, fejlesztésekkel.”

⇒ **Célzatos ösztöndíj** felajánlása diákoknak.

„Azt is jelenthetné, hogy a Kamara ösztöndíjakat ad, ajánl föl a diákjainknak. Ez biztos, hogy nagyon jó lenne, nagyon motiváló lenne. Mert ez pl. a nyugati felsőoktatási intézményekben mindennapos.”

⇒ **A pályaaorientációs tevékenységek** összehangolása.

⇒ A pályaválasztás előtt álló **középiskolások körében népszerűsíteni a felsőoktatási intézményeket.**

„A tehetségek felkutatásában vállalhatna szerepet. Beszélgethet a diákokkal. Epizodikusan vannak ilyenek. A rektorok akarják, az operatívok mondják, hogy szeretnének, de nincs emberük, erőforrásuk.”

⇒ **Tehetségek felkutatása.**

ELŐREMUTATÓ, PROJEKT FÓKUSZÚ, „WORK-BASED-LEARNING”

Nem meglepő módon a Kandó Klub még kevésbé ismert, minthogy egy meglehetősen új szerveződésről van szó, de mindenképpen jó kezdeményezésnek és előremutatónak tartják.

⇒ Minden, ami az **összes stake-holdert bevonja** helyes és támogatandó.

⇒ Különösen, mert illeszkedik ahhoz a tendenciához, hogy a képzések egyre nagyobb hangsúlyra kerül az úgynevezett **projektmunkákra, ami nagyon nagy szervezést igényel.**

⇒ Ahogy fogalmazták ez egy **„work-based-learning”,** a diákok, akik részt vesznek benne fantasztikus kutatási lehetőséget kapnak. Valós környezetben van lehetőségük a piac megismerésére.

⇒ A nemzetközi piacra lépési folyamatok támogatása ilyen projekteken keresztül **minden fél számára előnyös, „win-win”** együttműködés.

Ugyanakkor vannak kételyek is a megvalósítást, működést illetően

⇒ mert, mint említették időről-időre vannak kezdeményezések, melyek nincsenek összehangolva, nem igazán érik el a céljukat, majd elhalnak

⇒ Továbbá sarkalatos pontja, **hogy a kamara hajlandó-e, tud-e ehhez apparátust kiépíteni.**

„Az a diák, aki részt vesz benne, annak fantasztikus. Ez a „work-based learning”. A valóságban létező igazi cégnél csinálja, nem kell újra a valóságban megismételnie, az el van fogadva.”

„Ez egy tökéletes projektmunka lehet. Ezt össze kell hozni valakinek. Ez nem olyan egyszerű, szerződés, titoktartás, tehát azért ez nagyon sok munkát igényel.”

„Olyan, nem kifejezetten tőkeerős társadalmi szervezeteket pro-bono módon támogatnak a kollegáim diákok bevonásával, és bizonyos társadalmi vonatkozású problémákat próbálnak megoldani. Ez nagyon sikeres, tavaly 485 diákunk vett részt ilyen projektmunkában. Azt ki kell munkálni, hogy mi legyen a kompenzációjuk, kredit, fizetnek a cégek nekik valamit. Nálunk egyébként van egy szerveződés, amelyik nagyon speciális dolgokkal foglalkozik, kicsit e mentén a logika mentén. Ezt úgy hívják, hogy „Science-shop”, de lehetne is „Business-shop” is adott esetben.”

„Szerintem ez járható út. Itt ugye még van egy harmadik pillére is ennek, az oktató, kellene egy mentor, aki segítene. Ezen keresztül menne a kreditnek a beszámolója, ehhez kell egy belső supervisor, aki felügyeli a dolgot.”